

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVII

БРОЈ 353

28. ДЕЦЕМБАР 1988.

ЦИЈЕНА 800 ДИНАРА

ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОБИЉЕЖЕН РАДНО

ДЕЦЕНИЈЕ У СЛОБОДИ – ДЕЦЕНИЈЕ НАПРЕТКА

● 1989. проглашена годином квалитета у туризму

ИЗ КРАЈЊЕ економске и културне неразвијености у протекле четрдесетчетири године далеко смо закорачили на пут савременог развијеног развоја. Издрађена је значајна привредничка основа, настало се развијено турizам, створена је мрежа образовних, културних, здравствених, социјалних и других институција, унапређени су услови рада и живота радних људи и грађана и знатно је порастао животни стандард. Некада је ова била пасивна и економски заостала средина, а сада се наша Општина сврстава у ред најразвијенијих не само у Црној Гори, него и шире – истакао је Владо Дулетић, предсједник Скупштине општине Будва на једничкој сједници свих вијећа СО и извршних органа друштвено-политичких организација, одржаној 22. новембра поводом дана ослобођења општине.

Скупштина је анализорала пословно-туристичку 1988. године и донијела одлуку о проглашењу 1989. годином квалитета у туризму наше општине, која треба да мобилизаторски дјелује на све друштвене органе, друштвено-политичке организације, мјесне заједнице, туристичку друштвену организацијску и максимално ангажује радне људе, грађане и омладину.

За припрему и праћење године квалитета у туризму Скупштина је формирала координacionи одбор, као и одбор за проглашење најбољих и најуспјешнијих. Координacionи одбор за припрему и праћење године квалитета изабран су: Светозар Марковић, предсједник, Рајко Миховић, Богдан Рајеновић, Раде Ратковић, Бранко Кажанегра, Љубо Рајеновић, Чедо Шпандијер, Нико Лијешевић, Велибор Золак, Душан Вукадиновић, Живадин Петровић, Драган Секулић, Срђан Поповић, Јоко Трипковић, Миша Брајло, Слободан Митровић, Владимир Станишић, Војо М. Грегорић и Милорад Шољага, а у Одбор за проглашење најбољих и најуспјешнијих у Години квалитета Марко Андровић, предсједник, Светозар Марковић, Јово Милутиновић, Миша Брајло, Љубо Рајеновић, Видо Балић и главни и одговорни уредник Радио-Будве.

Скупштина је одобрila порески завршни рачун Општине за 1988. годину, а послије сједнице приказан је документарни филм **Никите Јовићевића** о обнови и ревитализацији старе Будве.

Вс.Ст.

СЈУТРА НА СЈЕДНИЦИ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

УКИДА СЕ ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА?

● Извршни одбор СО предлаже да престане да важи Одлука о утврђивању општег интереса за експропријацију пословног простора у Старом граду

ИАКО је на дневном реду посљедње овогодишње сједнице Скупштине општине и одвојеним сједницама скупштинских вијећа близу тридесет тачака, највише интересовања изазива предлог Извршног одбора Скупштине општине да престане да важи одлука о утврђивању општег интереса за експропријацију пословног простора у Старом граду и да се тако раријеши вишегодишњи спор старограђана и општинских органа. Извршни одбор је оцјенио да за остваривање и заштиту интереса у старој Будви није битно пресудан својински облик и уважавајући значај предузетих мјера у нашем привредном и политичком систему (уставне промјене и привредна реформа) и напоред друштва за стварње што повољнијих услова за развој мале привреде, и закључио да је најцелисходније рјешење деекспропријација.

На сјутрашњој сједници усвојиће се Програм мјера и активности на припреми пословно-туристичке 1989. године – године квалитета у туризму, а предложене су и змјене и допуне детаљних урбанистичких планова Под Дубицом, Подкошљун, Разино и Бабин До.

Вијеће удруженог рада разматраће анализу материјално-финансијског положаја ООУР-а привреде са предлогом мјера растерећења привреде у 1989. години, а на сједницима вијећа расправљаће се и друштвено-економском положају друштвених дјелатности, бесправној градњи, току радова на увођењу јединствене евиденције непокретности и станову катастра водова и подземних инсталација, о успјеху ученика осовних и средње школе на крају школске 1987/88. године, о измјенама и допунама Буџета Општине и привременом финансирању за прво тромјесечје 1989. године.

ПОМОЋ ЈЕРМЕНИЈИ

Раднички савјет ООУР „Будва“ одлучио је да за помоћ Јерменији издвоји по једну дневницу сваког запосленог што износи 14. милијарди стarih динара.

У организацији ОО Савеза синдиката „Зета филм“ одржан је филмски дан солидарности.

Укупан приход од филмских пројекција биће уплаћен пострадалима, а поред тога „Зета филм“ је издвојио 200 милиона стarih динара у ове спрхе, а у току је и акција запослених у којој се сакупља и појединачна помоћ.

Извршни одбор Скупштине издвојио је милијарду стarih динара, а комунално стамбена радна организација „Јужни јадран“ ООУР – Новоградња, пострадалима у Јерменији наменила је новчану помоћ у износу од 200 стarih милиона.

Р.П.

ЧИТАОЦИМА И
САРАДНИЦИМА

СРЕЋНУ
НОВУ
1989.

ЖЕЛЕ ВАМ

ПРИМОРСКЕ
НОВИНЕ И

Културно-
информативни
центар

У ОВОМ БРОЈУ:

- Неоснована експропријација
- Обнова органа СК:

Између потреба и Комитета

- Баук (не)повјерења
- „Година квалитета“:

Какав туризам желимо?

СЛЈЕДЕЋИ БРОЈ
ПРИМОРСКИХ
НОВИНА
ИЗЛАЗИ
20.ЈАНУАРА
1989. ГОДИНЕ

ПРИЗНАЊЕ НАШИМ УГОСТИТЕЉИМА

„АВАЛА“ – ПОЗЛАЋЕНА

НЕДАВНО је из Лондона у Будву стигла необично пријатна вијест: од стране познате свјетске агенције „Томпсон холидеј“ хотелу „Аvala“ је додијељена „Златна плакета“, коју је у Лондону примио члан Пословног одбора „Монтенегротуриста“ **Иво Арменко**. Ово високо признавање је будванским угоститељима припало на основу анкете коју ова агенција сваке године спроводи међу гостима који су њеним посредством путовали на одмор у друге земље, а свој суд изричу о укупном квалитету услуга које су им пружене.

Поред „Аvalе“ потребан број поена за овако високо признавање имали су по један хотел у Поречу, Ловрану, Порторожу, Рабцу и на Бледу. Признање „Avali“ има посебну вриједност јер је она једини „позлаћени“ хотел на средњем и јужном Јадрану. Несумњиво оно је за будванске угоститеље обавеза више за даље подизање квалитета услуга, и посебно, новог осмишљавања услова боравка гостију у хотелу који у конкуренцији најпознатијих у земљи потврђује подавно стечени реноме.

Д. Н.

СА СЈЕДНИЦЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ОДРЖАНЕ 24. НОВЕМБРА

НОВЕ МИЛИЈАРДЕ ЗА СТАРЕ ИЗВОРЕ

СНАБДИЈЕВАЊЕ водом у протеклој туристичкој сезони није било задовољавајуће и очигледно је да инсистирање на добијању воде из „договора“ није стабилан извор и гаранција да ће идуће године бити боље, па је једино рјешење прихватити се реализације пројекта за побољшање водоснабдивења у општини који је предложио ООУР „Водовод“, а који подразумијева реконструкцију цјевовода **Перазића До - Петровац - Буљарица и Режевини** - Свети Стефан и изградњу мањих инсталација за натапање.

Ово је најважнији закључак сједнице СО Будва одржане 24. новембра и његово спровођење претпоставља обезбеђивање преко 2 милијарде динара (по прорачуну из октобра 1988. године) како би идуће лето мирије чекали и мање гледали у небо. Потребна средства обезбиједиће се из намјенског повећања цијене воде, заједничког дохотка банке и приоритетног издавања представа СИЗ за комунално-стамбену дјелатност.

Прије почетка заједничке сједнице делегати су се упознали са предлогом делегације МЗ Будва I за стављање ван снаге одлуке о утврђивању општег интереса за експропријацију пословног простора у Старом граду и закључили да се о томе расправља на децембарској сједници скupштинских вијећа.

Усвојена је анализа остварења Годишњег плана општине за период јануар-септембар 1988. године, а већином гласова делегати су оцјенили да нема потребе да се гласа о повјерјењу предсједнику Скупштине и Извршном одбору, а из истих разлога није се гласало ни о повјерјењу предсједницима скupштинских вијећа.

„По хитном поступку“ усвојене су измјене и допуне одлуке о ДУП Бечићи и Генералном урбанистичком плану приобалног појаса општине. Скупштина је одлучила и да се приступи

пи изради измјена и допуна детаљних урбанистичких планова Бечићи и Бабин До.

Расправу је изазвао и предлог одлуке о измјенама одлуке о оснивању РО у оснивању „Стари град“ јер су неке делегације и делегати промјене организовања „Старог града“ условљавали претходним подношењем извјештаја о раду.

Ти захтјеви нијесу прихваћени па је Скупштина донијела одлуку о смањењу броја чланова Савјета РО „Стари град“ и проширењу његове дјелатности на вођење свих инвеститорских и стручних послова око обнове и ревитализације цјелокупног непокретног и покретног споменичног фонда на подручју општине Старог града, припремних послова за изградњу морине и припремних и стручно-организационих послова за оснивање Општинског завода за заштиту споменика културе, након реализације свих задатака утврђених Програмом обнове.

Закључено је да Савјет РО „Стари град“ треба да поднесе извјештај о свом раду, али да због чекања на то не треба одувољавати са његовим организационим промјенама. (Остало је, међутим, без одговора питање како је досад РО „Стари град“ обављао послове за које није био регистрован).

На одвојеним сједницама скupштинских вијећа усвојене су анализе стања у области са-
мосталног личног рада средствима у својини грађана, информација о реализацији програма развоја дјелатности мале привреде, информацију о коришћењу плажа као примарног туристичког ресурса и Нацрт програма привременог коришћења неизграђеног градског грађевинског земљишта.

За представника СО Будва у Збор радних људи Школског центра за средње образовање и васпитање делегирана је Бранка Кажанегра, а у Савјет Спомен дома „Црвена комуна“ Јово У. Зеновић.

В.М. Станишић

ДЕЛЕГАТСКА ПИТАЊА

● Зашто се не почине са ревизијом плана насеља Шумет када је зато СО донијела одлуку прије девет мјесеци, а ревизијом плана омогућила би нам се градња капеле у манастиру Парасквица? (Делегација МЗ Свети Стефан)

● Када ће се направити дизајници и писта за извлачење и спуштање чамаца и глисера у море, јер је једна писта срушена прије четири године, а дизајници уклоњени маја 1988. године? (Јероним Драгичевић)

● Зашто је изграђен пут изнад вила „Олива“ у Петровцу када су све структуре и надлежни субјекти СО Будва били сагласни са ставовима МЗ Петровац да се тај пут не гради. Ко су помоћници који утичу на изградњу мимо договореног? (Буко Медиговић)

● Колико има наших представништава у иностранству, ко су лица из ове општине која у њему ради и шта ради? Колико је ко од њих времена провео у иностранству и који су ефекти њиховог рада?

Ко, из којих представава, ко је извођач и под којим условима се финансира изградња тзв. „вишесемашинске хале“ за привреду у Будви, коме се дати на управљање и у које ће се сархе користити?

Да ли је тачно да је у нашој општини учествала куповина кућа и станови од стране грађана са Косова, као што је поменуто у информацији комисије Скупштине СР Црне Горе?

(Крсто Вукотић)

● Колики је стваран (тачан) број упослених у органима управе и служби СО Будва? (Божана Јелушић)

● Друштвено-политичко вијеће је закључило да за наредну сједницу СО Општинска комисија за рјешавање стамбених потреба поднесе извјештај о свом раду и поименично изнесе ко је и под којим условима од те комисије добио кредите и станове.

Вијеће мјесних заједница је закључило да, такође за наредну сједницу СО, служба Скупштине припреми преглед постављених делегатских питања и добијених одговора у протеклом мандатном периоду.

Радним људима и грађанима пуно успјеха

НОВОЈ ГОДИНИ

жели

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗВРШНИ ОДБОР СО ПРИХВАТИО ЗАХТЈЕВЕ ГРАЂАНА СТАРЕ БУДВЕ

НЕОСНОВАНА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

● Друштвено власништво није једини начин заштите друштвених интереса.

БЕЗ обзира какву одлуку донесу делегати Вијећа удруженог рада и Вијећа мјесних заједница на сјутрашњој сједници, о предлогу Извршног одбора о престанку важења Одлуке о утврђивању општег интереса за експропријацију пословног простора у Старом граду, 91. сједница општинске владе, одржана 6. и 7. децембра биће „историјска“ у пост-земљотресном периоду, јер се тек тада озбиљно и аргументовано расправљало о оправданости експропријације. Требало је, дакле, да прође пет година па да се једнствена одлука о експропријацији ослободи политичког штита и њена оправданост цијени искључиво са економског, правног и заиста, друштвеног становишта. То што је расправа о експропријацији услиједила након дугогодишњег и последње вријеме посебно израженог нездадовољства грађана старе Будве, и у склопу општих друштвених примјена, може се критиковати као накнадна памет, али и похвалити као нови „третман“ захтјева грађана.

Отварајући расправу о захтјеву грађана старе Будве и делегације МЗ Будва I за стављање ван снаге одлуке о утврђивању општег интереса, која је претходила експропријацији, предсједник Извршног одбора СО Светозар Маровић је нагласио да је чујно прогверити оправданост и утемељеност свих аргумента на основу којих је утврђен општи интерес и све аргументе у захтјеву Делегације МЗ Будва I, и уз уважавање индивидуалних мишљења, доћи до заједничког става.

У скончади излагају он је оспорио аргументе за доношење одлуке о утврђивању општег интереса (ниво и структура уложенih друштвених средстава, рентни приходи и већи степен економске рентабилности), јер су средства уложенa на основу позитивних прописа надлежних органа, јер се не примјењује према свим грађанима и не може задовољити правне, економске и етичке норме, и што досадашња законска пракса не познаје утврђивање друштвено гинтереса путем експропријације. Рента се може обезбедити и посебним доприносима и порезима (а не само промјеном својине), а већи доходак и запосленост повећаје се и у једном и у другом случају, било да пословни простор користи друштво или појединача. А акумулисањем приватног капитала више би се добило и повећала економска рентабилност, тим прије што у овом тренутку друштвени субјекти нијесу заинтересовани за тај простор (за разлику од 1985. године када је одлуци о подруштвљавању пословног простора претходио захтјев ХТО „Монтенегротурист“). Антажовање приватног капитала у духу је и за конских и уставних промјена.

У расправи у којој су учествовали сви чланови Извршног одбора највише је било ријечи о економској оправданости експропријације. По једним пошто нема елабората о економској оправданости и према томе ни економског интереса за експропријацију. Други (мањи број) сматрали су да треба направити економски елаборат којим би се провjerilo шта је друштву корисније: приватно или друштвено власништво. Предлагано је, чак, да се за то антажује два института. На крају је, ипак одлучено да је не оправдано да се сада ради елаборат, када то није утврђено прије утврђивања општег интереса и експропријације. (Остаје, ипак, питање како се „зaborавило“ да економски елаборат претходи сваком улагању друштвених средстава, и да се тек сада „призива“ да би ојачао политичку аргументацију за експропријацију.)

Чланови Извршног одбора су истакли да се данас не размишља и, не расправља на сједници Извршног одбора као прије три године када се утврђивала одлука о подруштвљавању, односно прије годину и по дана о експропријацији пословног простора што није последица само протока времена и насталих промјена у друштву, него и ослобођења неких притисака и заблуда.

Након дводневне сједнице и дванаесточасовне расправе Извршни одбор је прихватио захтјеве грађана старе Будве и Делегације МЗ Будва I да се одлука о утврђивању општег интереса стави ван снаге. Од девет чланова Извршног одбора за прихватавање предлога грађана гласало је седам чланова ИО, а два су била уздржана. Члан ИО Раде Грековић, нездадовољан оваквом одлуку Извршног одбора, подnio је Скупштини општине захтјев за своје разашњење.

В.М. Станишић

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Издавач Културно-информативни центар Будва. Директор Велибор Золак. Уређује Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник Владимир Станишић. Адреса редакције: „Приморске новине“ Будва, телефон 41-194, 41-487. Број жијро-рачун: 20710-603-109 код СДК Будва. Штампа НИО „Побједа“ ООУР Графичка дјелатност Титоград. Претплата за годину дана 16.000 динара, за иностранство 30 добра. Рукописи се не враћају.

СРЕЋНУ

НОВУ ГОДИНУ

жели вам

Општински комитет СК
Општинска конференција ССРН
Општинско вијеће синдиката
Општински одбор СУБНОР
Општинска конференција ССО

РАСПРАВА О ОБНОВИ ОРГАНА САВЕЗА КОМУНИСТА

ИЗМЕЂУ ПОТРЕБА И КОМИТЕТА

● Свако изјашњавање партијског чланства завршава се закључцима и сводним листама комитета (општинских и централних) па је оправдано питање је ли функција чланства само да помогне у ономе што је и како наумио комитет, или волја изражена на састанцима основних организација треба да обавезује „оне горе“.

ЦЕНТРАЛНИ комитет СКЈ на својој (дуго очекиваној 17. сједници утврдио је критеријуме обнове састава органа СК а следствено томе, при предлагању и утврђивању предлога кандидата за измјене састава ЦК СК Џирне Горе и чланова ЦК СКЈ из Џирне Горе, било је потребно поћи од критеријума да се кадровском обновом обезбиједи јачање идејног и акционог јединства СК и ефикасности дјеловања његових органа на остваривању привредне реформе, промјена у политичком систему и демократског преобрања СКЈ, као и на што успјешнијим припремањем 14. конгреса СКЈ и 10. конгреса СК Џирне Горе.

Овај дosta оштри критеријум разрађен је (и разграђен) у даљем тексту да чланства у органима СК треба ослободити прије свега one који се сада налазе на професионалним функцијама у органима државне власти, управно-извршним органима друштвено-политичких заједница и других друштвено-политичких организација у Федерацији, Републици и општинама. Затим, да је могуће да један број чланова затражи да буде ослобођен те дужности на властити захтјев због тога што је у више мандата био биран у овај орган, или из државних и других личних разлога, односно по личном нахочењу... Итд.

Имајући у виду да је овај закључак 17. сједнице дошао као замјена за (не)очекивану немој највишег партијског органа земље да изврши диференцијацију у својим редовима, па усвојени закључци практично представљају молбу онима који се осјете прозваним да сами и уз обострану сагласност оду, не треба да чуди што се чланство у расправи о обнови бавило суштином, а формуми спроводили формалну обнову, строго пазећи да не направе потеш више.

Јер, неспоразуми партијског чланства и руководства трају већ дugo. Још је у свјежем сјећању расправа о предлогу закључака 13. сједнице ЦК СКЈ од прије четири године, када је плебисцитарно негодоване чланства и вапај за јединством и промјенама, партијско руководство превело на свој и једино њима разумљив рјечник и чланство (и народ) спремно и одлучно повели и довели ту где се налази ове суморне 1988. године, оптерећено зебњом да ни наредна, ни one након ње, неће донијети ништа боље. Напротив.

Партијски органи увијек имају задњу ријеч, а све то покривено је пајирима и ставовима око којих они (опет) доносе коначну одлуку. Партијски органи су, наравно, легално изabrани, али (опет) о tome одлучују они сами. Даље набрајање је непотребно, јер чланство, стварно, нема шансу против форума. Или, како то „лијепо“ недавно рече наш дуготрајни и несаломиви партијски членник: То што га прозивају није повод да он

поднесе оставку, али ако му то кажу у Централном комитету, он ће истог часа отићи. А како тај његов Централни комитет нема појма што народ мисли и кога призива, нема ни оставке.

Све наведено врло је примјењиво и за расправу о обнови органа СК која је вођена у нашој општини крајем прошлог и током овог мјесеца. Чланови Савеза комуниста на састанцима основних организација (ломећи се између лоших искустава и вјеровања да ће општа криза допринести да им патијски органи више дају за право) изјесили су доста предлога за разрешење оних који по њиховом мишљењу не би требали више да буду ту где су (било да се ради о општинском, републичком или савезном партијском комитету), предложили нове кандидате за састав истих тих органа, али... патијски формуми нијесу дозволили да им се ико мијеша у посао. (Колико ова тврђава стоји, можете проверити упоредите ли листе предложених и „сводних“ кандидата. На њима, међутим, неће наћи имена оних „непожељних“, које је чланство жељело смијенити, јер о њима није било ријечи на сједници Општинског комитета СК када се утврђиване сводне листе за обнову ЦК СКЦГ и чланова ЦК СКЈ из Џирне Горе, а када се расправљало о разрешењу једне трећине ОК СК – није било предвиђено да сједници приступију новинари!)

Осим поменутог било је још фактора који су онемогућава-

ли квалификовану расправу о обнови органа СК. Тако, чланству у основним организацијама СК није била доступна листа чланова ЦК СКЈ из Џирне Горе и ЦК СК Џирне Горе који се разређавају у складу са утврђеним критеријумима (а ООСК је то могао да уради), а која се трећина чланова Општинског комитета разређава „у функцији обнове“ остала је тајна. Основним организацијама није одговорено шта је са њиховим примједбама и предлогима за разрешење чланова патијских органа, већ им је само достављена сводна листа за обнову Општинског комитета уз могућност да дају „евентуалне примједбе“. Да ли је та евентуалност знак узлудности другачијег мишљења, или подарено право на демократију, остаје отворено питање.

В. м. Станишић

ПРЕДЛОЗИ И ЛИСТЕ

ОСНОВНЕ организације СК су за Централни комитет СК Југославије предложиле 27 кандидата, 15 из општинске организације СК Будва, а 12 из других организација Савеза комуниста.

За ЦК СКЈ предложени су (у загради у колико основних организација): Љубиша Стаковић (24), Ненад Бућин (13), Јован Маркуш (6), Боривоје Дракић и Ратко Вукчевић (4), Јубо Рајеновић (3), Душан Лијешевић, Светозар Маровић и Драган Миковић (2), Иво Арменко, Михаило Бацковић, Стево Горановић, Илија Ђаканегра, Никола Краповић, Фатмир Љубић, Франо Јуљић, Јуро Медиговић, Бранко Милановић, Божидар Милошевић, Венера Милојевић, Веселинка Павићевић, Раде Ратковић, Светозар Вукмановић, Драго Вучинић, Рајко Муховић и Драган Вукчевић.

Општински комитет СК на сједници од 9. децембра утврдио је сводну листу од шест кандидата: Никола Краповић, Душан Лијешевић, Драган Миковић, Ненад Бућин и Љубиша Стаковић.

За Централни комитет СК Џирне Горе основне организације предложиле су 63 кандидата, 58 из општинске организације СК, а 5 из осталих организација СК: Јубо Рајеновић (12), Ђорђе Прибилић (11), Светозар Маровић (5), Божана Јелушић (4), Ратко Вукчевић, Војо М. Грегорић, Јован Маркуш, Раде Ратковић, Љубиша Стаковић (3), Раде Гргорић, Илија Ђаканегра, Војо И. Медиговић, Жарко Миковић и Ратко Митровић (2), Јубо Анђућ, Иво Арменко, Душан Божовић, Марко Бенић, Јуро Граџин, Неђељко Дапчевић, Милорад-Мико Драговић, Владо Дулетић, Јово Ђурашевић, Урош Ј. Зеновић, Јубо Зећ, Марина Ивановић, Мираслав Ивановић, Радован Иличковић, Бранко-Дико Ђаканегра, Владо Ђаканегра, Никола Краповић, Слободан Краповић, Бранимир Крловић, Марко Крилакапић, Мила Кузмановић, Симо Кулача, Милутин Лалић, Др Чедомир Марковић, Драган Марковић, Блајко Мартиновић, Марко Н. Медиговић, Драган Марковић, Весна Митровић, Иво Митровић, Никола Митровић, Нада Поповић, Перо Рајеновић, Васо Станишић, Владо Стаковић, Јубиша Стаковић, Јоко Трипковић, Милорад Шоља, Зоран Шпадијер, Крсто Јубановић, Владислав Станишић, Илија Радуловић, Душан Лијешевић, Радован Радоњић, Драго Шоффранац, Милорад Мировић, Светозар Вујовић и Зорка Секулић (1).

На сводној листи је 5 кандидата: Јубомир Анђућ, Божена Јелушић, Илија Ђаканегра, Милутин Лалић и Ђорђе Прибилић.

КАНДИДАТИ

Према закључцима 17. сједнице ЦК СКЈ о обнови органа СК до једне трећине, у Општинском комитету СК Будва треба замјенити до девет чланова.

На састанцима основних организација СК предложено је 99 кандидата за Општински комитет (у загради у колико основних организација): Ђорђе Медин (5), Стеван Вучетић (4), Владимир Дапчевић (3), Иво Бућин, Благотин Кажин, Марија Кентера, Милутин Лалић, Бранко Медиговић, Владо Б. Митровић и Васо Станишић (2), Зорка Антониоли, Бранко Барба, Раде Бајук, Јубо Ваковић, Павле Вујовић, Михаило Вуковић, Радо Вуковић, Душан Вукотић, Крсто Вукотић, Ђорђа Вукчевић, Миодраг Вучинић, Бранко Вукчевић, Стеван Вукчевић, Соња Гломазић, Андрија Грегорић, Војо М. Грегорић, Ђорђе Данубијан, Бранислава Дапчевић, Чедомир Дапчевић, Анте Делојик, Зоран Драговић, Јово Драговић, Јубица Дулетић, Милорад Дулетић, Пере Ђерговић, Војин Ђукић, Симо Ђурашевић, Ђуро Јелићевић, Душан Илић, Новица Јањевић, Гојко Јовићић, Владо Ђаканегра, Илија Ђаканегра, Стево Ђаканегра, Никола Кентера, Јубо Кнешевић, Селим Колар, Душан Ђркчић, Мила Кузмановић, Лазар Кульача, Рајко Кульача, Крсто Јазовић, Томо Јазовић, Јиља Јакшевић, Крсто Јубановић, Здравко Мајкић, Вукашин Мараш, Светозар Маровић, Чедо Маровић, Митар Мартиновић, Никола Машановић, Војо Медиговић, Марко Медиговић, Илија Медин, Томо Меховић, Митар Б. Миковић, Синиша Милутиновић, Виолета Митровић, Никола Митровић, Др Тадија Николић, Никола Перовић, Бранко Поповић, Јубо Радоњић, Ђорђе Рајеновић, Катица Рајеновић, Ђуро Ражнатовић, Марија Самарџић, Станка Станишић, Ђуро Страхиња, Петар Стругар, Соња Суђић, Владо Тићић, Јоко Трипковић, Драган Трифуновић, Милорад Шоља, Владислав Станишић, Раде Грговић, Ненад Вуксановић, Новак Станијевић, Данцица Илијевић, Драган Радовић, Крсто Дулетић, Војо Пићан, Никола Бедовић, Радомир Вучинић и Ђорђе Гораћ Пешовић.

На сједници од 9. децембра Општински комитет је утврдио сводну листу са 15 кандидата о којој су се након тога изјашњавале основне организације: Иво Бућин, Радо Вуковић, Стеван Вучетић, Андрија Грегорић, Војо М. Грегорић, Владимир Дапчевић, Јоко Дапчевић, Симо Ђурашевић, Мила Кузмановић, Бранко Медиговић, Ђорђе Медин, Виолета Митровић, Катица Рајеновић, Станка Станишић и Драган Трифуновић.

За кандидате за предсједника ОК СК на састанцима основних организација предложени су: Ђорђе Прибилић (25), Божена Јелушић (3), Светозар Маровић и Ђорђе Медин (2), Зоран Драговић, Милан Ључић, Рајко Миховић, Владислав Станишић и Раде Грговић.

Општински комитет је утврдио сводну листу, о којој ће се такође изјаснити основне организације СК, на којој су два кандидата: Ђорђе Прибилић и Божена Јелушић.

БИЛЕЛО НА ЦРНО

(НЕ) ПОЗНАЈЕ СЕ КО ЈЕ КОМУНИСТА

ТОКОМ расправе о кадровској обнови СК у неколико основних организација СК за чланове патијских органа предложено је и неколико њих који нису чланови Савеза комуниста. На сједници Општинског комитета то је узгредно споменуто и описано као признање тим појединцима који су се својим радом и понашањем наметнули као кандидати за патијске органе испред (многих) оних са чланском књижицом СК.

Тако интонирана ојена дјелује прихватљиво, али неминовно повлачи и питање о информисаности, идејно-политичкој зрелости чланова који су предложили и организација које су прихватиле да се у обновљене органе СК изаберу они који нису чланови Савеза комуниста. И није битно је ли их било два, три или више, већ је довољна и једна таква кандидатура да неки чланови СК падну на патијском испиту.

Могуће је, поновимо, да се неко својим радом и позитивним утицајем дјелује у својој средини као прави комуниста (рецимо из историјске читанке или патијске литературе, јер се у пракси та граница одавно изгубила) и да неко сматра да он има и патијску књижицу, али је неопростиво да одређена основна организација СК предлаже кандидате за општински, или централни комитет СК, а да не зна да он није члан СК.

Ни овај патијски „бисер“, наравно, не може се посматрати изван стања и односа у Савезу комуниста, његове разводњености и безврљности чланства да активно расправља о било чему и било коме, ако се то директно њих не тиче. Ту би ти који су побркали ко има књижицу а ко нема могли испоклати неко оправдање за свој гrijех, јер кад је патијска кадровска политика у питању, предлоги, ставови, ојене и мишљења основних организација и онако се много не уважавају, нити схватају озбиљно.

На крају, „у овом контексту“, ваљало је и неизбјиљне, озбиљне чланове СК и оне који мисле да су једно илу друго, подсјетити на ону Ђопићеву причу у којој његов јунак на скupштини ловачког друштва предлаже у руководство друга Сократа, уједиљиво образљуји његов значајан допринос развоју ловства. Предлог је, наравно, једногласно прихваћен, а проблем је настао кад је друг Сократ требао да потпише свечану изјаву.

Друг Сократ је био (расни) ловачки пас.

■ В. М. СТАНИШИЋ

ИЗ РАДА ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СК

НЕ ЧУЈУ НАС, ИЛИ...

(Чланови ООСК „Предграђе” у Мјесној заједници Будва I затражили хитан разговор са представницима Општинског комитета СК)

Тражимо хитан и неодложан састанак са представницима Општинског комитета СК

Ово је, најкраће сакето, заједнички са састанка ООСК „Предграђе” у Мјесној заједници Будва I, који је одржан уочи новогодишњих празника. Разлог за овакво „заказивање” заједничког састанка је следећи: у овој организацији су јединствени у оцјени да је највиши партијски форум у нашој општини заборавио на комунистичке ове ООСК, да се оглушио о њихове закључке који су упућени на његову, као и на адресу ЦК СК Црне Горе, прије више од мјесец и по дана, па је стога умногоме парализан рад организације.

Комунисти ООСК „Предграђе” су се на овом састанку подсјетили на закључке које су прослиједили вишим органима, након чега нису добили повратну информацију. Они су тада између остalog, тражили да се изврши диференцијација у СК и његовим органима у општини на принципу објективне и субјективне одговорности, да са свих одговорних функција оду и из СК се исхвачују они који су у досадашњем раду испољили слабости које су неспособиве с ликом комунисте. То се првенствено односи на лица која су захваљујући функцији коју обављају на штету друштвених интереса обезбиједили себи и другима прибављање неосноване материјалне користи. Указали су том приликом чланови ове ООСК

и како се то радило у нашој средини: продајом и куповином национализованог земљишта чиме је приватизован најдрагоценји простор који се користи и за рентирање, додјелом такозваних плацева солидарности лицима која су имала ријешено стамбено питање или лицима која су на том земљишту градила знатно веће објекте од оних предвиђених урбанистичким планом, омогућавањем куповине станове по врло повољним условима лицима која такође имају ријешено стамбено питање, који су касније препродавани, мијењани за станове у другим мјестима или пак служе за рентирање. Посебно је истакнут примјер продаје грађевинских објеката у старом граду под повољним условима лицима која имају станове и куће у општини или ван ње, који су касније обнављани из средстава солидарности, те су тако њихови купци без икаквог основа постали корисници средстава солидарности. Указано је у тим закључцима на неоправдан коришћење друштвених средстава из нареџења путовања у иностранство и за друге потребе.

— А наше јасне и конкретне захтјеве надлежни су се оглушки, истакао је Благота Кажић, секретар ООСК. — Тако је наш даљи рад доведен у питање. На овај начин се не гради повјерење — напротив ООСК се удаљава од Општинског комитета.

И други чланови ове организације су истакли да подugo већ до ста конкретно упозоравају на разне девијантне појаве, злоупотребе, грамзивост појединача на одговорним мјестима, па и на плацу, али њихов глас се или не чује, или они којима се упућују захтјеви за разјашњавање слабости намјерно ћуте.

— А никако не би смјели да се оглушавају ни партијски, а ни државни органи (тушкиштва, СУП и други), нагласио је Благоје Брајовић. — У посљедње вријеме у разним ревијалним листовима износе се конкретне оптужбе на рачун одговорних руководилаца у нашој комуни. Још, увијек, међутим, нико није демантовао те на воде. Прозвани ћете, видјећи вљада у томе могућност да се пре ко свега некако прође.

Доста времена чланови ове ООСК су посветили такозваним сводним листама кандидата за ОК СК, ЦК СК, ЦГ и ЦК СКЈ. Испољено је нездовољство што се на листи за ОК СК, није нашао ни један члан из двије ООСК у Мјесној заједници Будва I, што су за предсједника ОК СК истакнула само два кандидата, а посебно огорчење је изразено што су се на листама за партијске форуме нашли и они који су јавно жигосани у штампи, а нису успјели да скину хипотеку са свог имена.

С. Грегорић

СА САСТАНКА БОРАЦА БУДВЕ

НЕОДГОВОРНОСТ ВРИЈЕЂА

НА САСТАНКУ Удружења бораца НОР у Мјесној заједници Будва I недавно се разговарало о задацима који произилазе из закључака 17. сједнице ЦК СКЈ. Разговор је, како је истакнуто, дошао у право вријеме, јер борци имају и разлог и обавезу да у садашњој сложеној друштвеној и привредној ситуацији, понешто кажу о себи и другима.

Предсједник Удружења, Владо Франета, је рекао да борци прије свега треба да допринесу да се слабости и неприхватљива понашања, на које грађани и радни људи иначе указују, одговорнији узимају на разматранje и мјере предузимају да се оне одстранjuју. Узрок многим негативностима, он види у неодговорностима у раду и борци таква појединачна и неријетко колективна понашања доживљавају као сопствену увреду. Еуро Страхиња сматра да су за лоше стање у земљи најодговорнији два предсједништва — државно и партијско. Како је могуће било, припуштају је он, да се емигрантима из Албаније купују куће и земља од средстава која се солидарно издвајају за развој Косова, све то уз благослов најодговорнијих људи у Покрајини. Он је, рекао је, увријеђен што се догодило да се недавно преминулом борцу из ове средине није приложио вијенац Удружења и да се нико од сабораца није од њега опростио. Сматра да би убудуће ту обавезу требали да преузму млађи, јер, рекао је, бораца је све мање већином су болесни и физички неспособни да извршавају те часне обавезе. Поред обавезе, за младе би то било прилике да се надахнују животним дјелима бораца и тако његују и настањују идеје које су борцима представљале животна определjenja у стварању новог, бољег и праведнијег друштва — самоуправног социјализма.

Занимљиво је било запажање Тома Урбана, који је рекао да је Будва крупно закорачила у високи туризам а у трговинама, на пример, запослени не знају да се споразумију са странцима! Припуштају је докле не поједици примати високе личне дохотке а да им је с друге стране радни учинак никакав, и за свој перад не одговарају никоме. Урош Зеновић сматра да је неодговорност присутна чак код цељних општинских руководилаца, истичући да му је несхватаљиво да предсједник Скупштине општине двије и по године није нашао за сходно да прими на разговор грађане старе Будве, да му саопште своје животне проблеме и допринесе да се један дуго присутан проблем у овој средини пријешти на најбољи начин, и да се тако спријечи да он поприми широке размјере.

ХРОНИКА „ИСПОЛИТИЗОВАНЕ) СВАКОДНЕВНИЦЕ

БАУК (НЕ)ПОВЈЕРЕЊА

ОД КАДА је након октобарских догађаја на сједићи Централног комитета СК Црне Горе закључено да се на свим републичким и општинским органима постави питање њиховог повјерења, баук (не)повјерења кружи Црном Гором. А како се и на Предсједништво ЦК (не)очекивано добило подршку ЦК тада сједици ЦК није могло чути „бобу боб, а поту поп”, епидемија неограниченог повјерења форума и њихове извршне органе проширила се и на све скупове где се о томе расправљају.

И сада имамо заиста чудну ситуацију. Руководства се нападају, не призијавају се плебисцитарне форумске подршке као доказ легитимности, а она, ваљда у недостатку других аргумента, као навијени понављају да су добили легалну подршку и љето одбацију критике и прекоре оних који више не вјерују ни њима, ни онима који су их легално подржали. А због претјеране потребе та „приморска легалност“ се излизала и деваљвала — скоро да се написано или изговорено „легално“ чита и чује као „нелегално“.

Наши општини је, не само географски, с друге стране брда, па све то грубе ријечи тамошње реалности (митинзи, штрајкови, неповјерење у руководство, пад стандарда, незадовољство грађана...) под нас оздрављају много блаже и изгубе на оштрини док дођу до наше (главном) материјално добро засноване свјести.

У тим условима спровели smo и аманет да расправљамо о повјерењу оних који смо бирали, а с највишом пажњом очекивали се гласање у Скупштини општине о повјерењу Извршном одбору, предсједнику Скупштине и предсједницима скупштинских вијећа. Догаје се расправљају да шта ће бити или неће бити, шта би било кад би било, одржала се сједница Скупштине општине.

Делегације су различито оцењивале рапортајући општинских функционера: од става да нема потреба да се гласа о повјерењу, до оног да треба гласати тајно и о сваком појединачно. Било је и једно чудно међујешеље. Предсједништво ОК СК је предложило: „... Како је мандат предсједнику Скупштине и Извршном одбору продужен у априлу текуће године, те да у истом периоду није, по најма, забиљежено пропуста у раду истих, Предсједништво сматра да се о њиховом повјерењу треба изјаснити акламацијом.“

За провјеру повјерења припремили су се и они о којима се требало гласати. Питање повјерења је укомпоновано као „подграђача“ дневног реда и расправе о анализи остварења Друштвеног плана општине за првих девет мјесеци ове године. Нијесмо запамтили да се о остварењу годишњег друштвеног плана расправља прије истека године, нити да се подноси тако опширно уводно излагање, али нека то буде прилог новој пракси.

Након краје дискусије о остваривању три четвртине годишњег плана, усlijedilo је најмудривије делегатско гласање. Било је ту принципијелних и непрincipијелних ставова и предлога, а да иронија функционисајућа делегатског система буде потпуна, треба истaćи да су два делегата чија је делегација инсистирала на тајном гласању о сваком појединачно, на Скупштини тражили да се гласа јавно, односно да се уопште не гласа. На крају, већином гласова одлучено је да се не гласа о повјерењу.

Тако су се скupштински делегати захвалили на аманету да се изјасне о повјерењу, „о демократији која се даје на дар и коју треба напречи искористити“ како рече Божена Јелушић, делегат Друштвено-политичког вијећа и додаде: Ако имамо демократију онда је морамо имати стално и непрекидно се изјашњавати о њој, а не да нам демократију дају на поклон па је онда приградимо, изгласамо повјерење или неповјерење и тиме се задовољимо, а послије тога ће све ипак остати исто.

Све ово одсликају противречности наше политичке праксе и илузорности и јаловости демократије сведене на давање или отказивање повјерења без елементарних информација и, зашто не речи, без елементарне политичке културе и традиције. Чудни методи нашег политичког система наметнули су просто нејвероватне односе где свако може о свакему расправљати, а нико ни за шта одговарати. И спас је пронађен у реформи политичког система. Ове досад нијесу успијевале а ова сигурно мора јер — на виду нема друге реформе која ће надокнадити све што су оне прије ће пропустиле.

В.М. Станишић

СРЕЋНУ НОВУ ГОДИНУ

ЖЕЛЕ ВАМ

РО ЈАДРАНСКИ САЈАМ

СИЗ ЗА КОМУНАЛНО-СТАМБЕНУ ДЈЕЛАТНОСТ

ТУРИСТИЧКИ САВЕЗ ОПШТИНЕ

ПРЕНОСИМО

НОВЕ ПОЛИТИЧКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ У БУДВИ

Грађани на сцени

● За председника РИВ-а Црне Горе предложен проф. др Драгоје Жарковић

БУДВА, 24. — Позив нова), пошто је очигледно да се овлашћени предлажачи „слепо држе досадашње практике и не успевају да се ослободе рецидива старе технологије производње кадрова“.

— За овај надасве сложен и одговоран посао морају се кандидовати људи широке образовне и стручне професионалне ерудиције, људи чврстог морала и модерних размишљања о организацији друштвеног живљења и технологији управљања. Они морају бити окренути стварности, производњи јавних добара и нове економске, друштвено и политичке културе. Они морају бити нови по својим идејама. Њих јавност мора прихvatити и веровати им какву у свом предлогу Светозар Марковић и Вели бор Золак

Марковић и Золак овим истовременој позивују претсавнице јавности да се активише укључи у овај веома значајни посао (јер то није само персонална об-

В. М. С.

Политика ЕКСПРЕС

Субота, 24. децембар 1988.

ПОВОДИ

Ћутање на будвански начин

ОДАВНО важи сентенца — ћутање је злато. Но, живот казује да ћутање и не заслужује такав епитет.

Примјера је доста, а ми немо се послужити једним најсјејкјим — будванским. У последње вријеме, наиме, углавном када је ријеч о „случају стваре Будве“ у ревијалној штампи је извијесто много пријерија о неприхватљивим понашањима око продаје станова у Старом граду и уопште у Будви, посебно око трошења средстава солидарности. Поименично су „прозвани“ општински и привредни функционери и руководиоци, а и многи други. Оптужују се чак за злоупотребе и друга неприхватљива понашања. Све што се написало коментарише се па се саопштеним чињеницама додаје и одузима, према појединачним нахођењима. На неколико састанака основних организација СК као и на сјед-

ници ОК СК недавно је упитано зашто се са званичних мјеста не одговори и каже шта је од тога што се о Будви саопштава и преноси широком аудиторијуму тачно, а шта није. Једноставно, да се истина одвоји од неистине. Овако, дају се могућности за препричавање и оговарања често и закључивања, и све то, на свој начин постаје владајући став.

Садашња будванска ћутња има своју посебну горчину јер се у јавност излази са тврдњама да су се средства солидарности у Будви ненамјенски трошила. То се непрестано понавља и твrdi, а званичници упорно ћуте. Стога није ни мало пријатно било чути, а то се десило управо сада, у вријеме ове садашње „будванске ћутње“, захтјев једног великог колектива у Србији да се престане са издвајањем средстава солидарне помоћи на име отклањања посљедица земљотреса на Црногорском приморју, значи и за Будву.

Д. Новаковић

ПОБЕДА

19. децембар, 1988.

Нову 1989. годину

честитају вам

● Пословница JAT

● Природно љечилиште „4. јул“

● Житокомбинат Бачка Топола – Пекара Будва

Пресељене палме се ипак суше...

ЦРВЕНИ КРСТ

ЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ

С правом се може рећи да је Црвени крст у Будви најактивнија друштвена организација, а о томе говоре бројне акције организоване у току ове године.

У прилог овој тврђњи говори податак, да је само у последњој сабирној акцији, у октобру, сакупљено милијарду и двеста милиона стarih динара, од чега су радне организације издвојиле 800, а грађани 400 милиона. Интересантан је податак да су у овој акцији ученици основне школе „Стјепан Митров Љубиша“ сакупили чак 106. милиона динара.

Значајно је напоменути да је Црвени крст у Будви, у сарадњи са мјесним заједницама, социјално најутврженијим породицама у општини, којих има 16. издвојио новчану помоћ у износу од 10 до 50 милиона, а поред тога, биће им додијељена и помоћ у одјећи и обући.

Црвени крст је пострадалима у катастрофалном земљотресу у Јерменији додијелио помоћ у износу од 50 милиона динара, а Фонду солидарности 150 милиона.

Поред овога, упућена су два камиона робе републичком Црвеном крсту као помоћ сјеверном дијелу Црне Горе.

Сви ови показатељи доволно говоре да је Општинска организација Црвеног крста остварила значајне акције и постигла запажене резултате.

Р. ПАВИЋЕВИЋ

АКЦИЈЕ

РОНИОЦИ ВАДЕ БРОД

ИТАЛИЈАНСКИ шверцерски бродић који је пловио под хондурашком заставом, а потонуо у првој половини новембра у близини Будве, неће остати на морском дну. Будвани желе да га изведе и — користе.

Овај брод који је доживио мању хаварiju ван наших територијалних вода, примјећен је у близини Бара почетком прошлог мјесеца. Спаšено је пет чланова посаде (италијански и грчки морнари). Брод је наставио да плута и потонуо је на око 200 метара од обале, код Будве. Брод је био шверцерски — превозио је дуван.

— Убрзо након потонућа, радници Луке Бар су покушали да изваде брод, кажу у Инспекцији за лов и риболов СО Будва. — Покушај није успио, али то ће опет покушати рониоци друштва „Делфин“ из Будве. За тај подухват потребно је између 50 и 100 милиона динара.

У СО Будва сматрају да ће се те паре вишеструко вратити. Брод је дугачак 16 метара, има два дизел мотора од по 400 коњских снага, није много оштећен. Рачуна се да вриједи преко двије милијарде. Владислав брода се по свој прилици неће

њега интересовати, јер би трошкови вађења и транспорта премашили његову вриједност.

С.Г.

ГДЈЕ ЗА НОВУ ГОДИНУ?

ЗА Нову годину у хотелу „Аvala“ (у ресторану) гости ће забављати познати интерпретатори Здравко Чолић и Биљана Јефтић као и оркестар „Музичка радионица“ из Котора. У таверни овог хотела, гости ће забављати Дубравка Нешковић, а радиће и дискотека. Цијена за свечани дочек стаје 150 хиљада динара, а други и трећи вече улаз ће се плаћати 50 хиљада динара.

У хотелу „4. ЈУЛ“ у Петровцу за вријеме новогодише ноћи гости ће забављати оркестар „Амфора“ из Сплита а цијена за свечани дочек је 100 хиљада динара.

П.П.

ОТПИСАНЕ КАМАТЕ

СКУПШТИНА Будванске основне банке на сједници од 13. децембра, отписала је 970 милиона динара камата РО „Стари град“.

— Камате су отписане на тетрет дохотка банке. То су камате РО „Стари град“ које су зарачунате од неблаговременог прилива средстава из Републичког фонда за обнову Црногорског приморја. Уствари динамика обнове објекта у Старом граду била је бржа од прилива средстава, па смо ми пре-мошћавањем сопственим средствима омогућили да се Стари град брже конструктивно обнови, каже Павле Ивановић, директор Будванске основне банке.

С.П.

БАНКА ПОМАЖЕ

МАЛО која банка, бар када је ријеч о онима у Црној Гори, помаже култури, спорту и другима, као што то чини Будванска основна банка.

— Прошле године смо за Градску библиотеку купили Британију енциклопедију, а ове смо за културу издвојили још више. За сат на звонику цркве Светог Ивана издвојили смо 30 милиона динара, два милиона Историјском архиву за штампање Средњовјековног статута Будве, 15,5 милиона, Културно-информативном центру за набавку једног савременог фотокопирног апарата. Спортским друштвима дали смо 62 милиона и три стотине хиљада динара. Школама четири милиона и режијским одборима 12 милиона динара.

Укупно стотину двадесет седам милиона и 500 хиљада динара, каже Павле Ивановић, директор банке.

П.С.

У СУСРЕТ „ГОДИНИ КВАЛИТЕТА“ У ТУРИЗМУ НАШЕ ОПШТИНЕ

ЕРА ХУМАНИСТИЧКОГ ТУРИЗМА

● Будва треба бити мјесто стварања туристичког задовољства: мјесто комуникације, љепоте додира, сусрета, осмијеха... – каже Светозар Маровић, предсједник Координационог одбора за припрему и праћење „Године квалитета“.

1989. је година квалитета у туризму наше општине. Садашња друштвено-економска ситуација и токови на иностраним и домаћим туристичким тржиштима, све субјекте у нашој општини просто тјерају да се својски и максимално ангажују на побољшању квалитета туристичког производа. Синтагма „квалитет туристичког производа“ може бити и разумљива и неразумљива, али нам свима мора бити јасно да на туристичком тржишту можемо опстati само сталним побољшањем туристичке понуде, „бомбардовањем“ бивших, садашњих и будућих туристичких садржајима. Односно, треба стално „измишљати“ нешто што ће госте опредељивати да поред низа туристичких центара у нашој земљи и Европи, дођу баш на будванску ривијеру. Јер, сувише смо дуго експлоатисали „чисто море и добру храну“ и линију „соба – ресторан – плажа“ и вјеровали да нам туристи морају долазити па ма какви ми били као домаћини, да би одлагали отрежњење.

Недостатак у квалитету нашеј туристичког производа у новије вријеме (не ради се само о објективним околностима) веома успјешно надокнађујемо деваљацијом динара, али вјаља ћемо схватити да је не само опасно него и погубно, мањак гостију покривати радом конвертибилних валута. Односно, мораће се позитивни резултат постигати и без епилептичног динара.

Шанса за трансформацију нашеј не баш активне туристичке памети и свијести, баш је 1989. година. Уз све претходно речено, додатни мотив за бољи и квалитетнији рад у наредној години мора бити и што су наше раније „године квалитета у туризму“ то највише биле на папиру.

„Приморске новине“ ће редовно пратити акцију „Година квалитета у туризму“ њене проблеме и резултате и акцију усмјеравати ка коначном и заједничком циљу: подизању квалитета туристичке понуде.

Наш сајоворник у овом броју је Светозар Маровић, предсједник Извршног одбора СО и предсједник Координационог одбора за припрему и праћење године квалитета у туризму.

● Какве су могућности аකције „Година квалитета у туризму“ и како мобилисати туристичке и друге организације и појединачне на бољи рад и смишљење понашања у функцији развоја туризма?

– Ову активност схватамо као производњу по жељног модела туризма на нивоу локалне друштвене свијести, и то би значило двије ствари:

1. артикулацију, бар основну, индивидуалне филозофије туризма, која ће изражавајући претпостављеност акумулираног искуства и новооткривених моћи, назначити аутономне пројекте туристичке будућности овог простора, и

2. са нивоа тако сазнате идеологије стимулсати развој по-позитивног урбano-социјалног контекста туризма и емитовати сигнале о сопственом циљу посредством модерних средстава јавне комуникације.

Једноставније, то би значило не само захтјев за максимализацијом постојећег квалитета, већ и захтјев за перманентним пропитивањем самог квалитета.

Зато та активност тешко може бити смјештена у овако прецизирane временске позиције. Али, она мора бити најављена у одређеном концентрисаном времену.

ИЗЛАЗАК

ЗАХТЈЕВ за креативном партнеријом сваког појединца у профилисању колективног туристичког духа, који ће се настојати стимулсати низом акција, значи излазак из једног традиционалистичког поимања туризма по којему су у туризму могли и могу говорити само шефови сала, управници хотела или бивши туристички директори. То је излазак туризма из гета уз захтјев који је управо анти-теза аксиому – данас сви хоће да причају о туризму – као негativном суду за став да – данас сви морају причати и радити у (0) туризму.

Без тога туризам је осуђен на пораз. „Лаичка“ јавност може бити мање значајна од „истренираних професионалаца“. Туризам је друштвени феномен, културна чињеница, антрополошки изазов без обзира што се његова валидност региструје инструментима економетрије.

Туристичке (професионалне) организације ова активност може само индиректно мобилисати. Не само због тога што „ужи апарат“ акције нема специјална овлашћења присиле, већ што ће редуцирање економског субјективитета, па и средствима парадржавног и политичког утицаја, нарушавало не само основна правила нове економске филозофије и система, већ и унутрашња паметних организација прелимирали подијењивала у корист консенсусалне истине.

Та унутрашња моћ мора бити „економски санкционисана“, а једини (у овим постојећим околностима) прави мобилизатор њихове активности мора бити тржиште. За позиције на том тржишту они сносе одговорност, а обавеза друштвене заједнице је да их ослободи „квази економског понашања“ на које су приморани и њеним функционисањем (технолошки вишкови, политички легитимитет и сл.).

У овом случају обавеза и мобилизаторски утицај на њих био би структуриран кроз интензивирање размјене информација о могућем туризму и технологијама његовог функционисања на нивоу локалне и глобалне заједнице, о којима се још увијек у овим кућама мислило.

● Може ли „година квали-

тета“ бити повод за преокрет и трансформацију наше туристичке памети по узорима на савремени туристички свет, јер нам, извјесно је, развојно опредељење општине, структура привреде, тоална туристичка настројеност становништва, ангажовање средстава... не дају за право да се задовољавамо титулом метрополе црногорског туризма?

– У наредној години мислим да би прецизније морали дефинисати своје позиције у односу на најновије информације о туризму.

Прво, морамо што је могуће компетентније, владати свим релевантним чињеницама о

АДМИНИСТРАЦИЈА

Државна администрација и остални организатори живљења, имају превасходан задатак да буду производици нових добара, која ће бити у јавној употреби. Класицистичко друштво (употреба сile ради очувања правног поретка) као коректива трансформисати у модеран апарат, прелиминарног утицаја на живот.

Локална администрација је у знатној мјери отпочела са том својом улогом производићи сале, путеве, канализацију, ПТТ комуникације...

Она је била и произвођач идеја од јавне користи и сл.

То су позитивни процеси. Битно је да држава не дјелује као субјект над друштвом, већ субјект у оквиру друштва и њему одговорном.

Будва има доста разлога да вјерује да је ту доста испред осталих, али још увијеково далеко од неких познатих истакнутих у земљи и изван ње.

Овој дјелатности. Потребна су нам не позитивистичка (дескриптивна) већ аналитичка обавештења, рецимо:

– Шта је то формула успјеха Турске?

– Да ли је то само троугао држава – странци – приватници?

– Шта значе најновије информације са конгреса из Варажда?

– Који сегменти тржишта доминирају као посебно битно за нас? и сл.

Мислим да „професионалне куће“ већ владају овим „знанима“ али те информације морамо социјализовати, они морају бити основа за „критерије понашања“ појединача, или и јавне власти.

Друго, те информације морају бити и фактор стимулације производње свог аутономног туристичког пројекта.

То што се оквирно назива „масовни туризам“, све више се јавља као „мулти туризам“. Период тешке индустрије туризма замјењује еманципаторски период у којему са човјеком у средишту пажње (како говори Крипендорф, а Пјер Лене прије свега) улазимо у еру хуманистичког туризма. То је период

комуникативног туризма у којем и туриста и домаће становништво разговарају, сарађују, саосјећају и доживљавају.

Значи, то би био период када ће политика туризма бити усмјерена не само на привредне и техничке сврховитости, већ ће тражити поштовање потреба свих учесника и „чисту окolinu“.

Можда ће ово некоме изгледати сувише сколастично, али ја држим да није. Ми смо ту већ направили значајан корак, буквально „унапријед читајући“ категорије мотива туристичких путовања конституисаних на већ поменутом конгресу у Варажду. Полазећи од тога да је туризам „промјена у начину живота“, треба сутерисати могућности другачијег и потпунијег живљења. Не стилизацијом пртреба на облику туристичког кича, већ захтјевом за утијеским: семантика града – театра је најавила разноврсност могућих садржаја и форми. Мислим да треба наставити то трагање.

Треће, на основу претходног потребно је благовремене одлуке доносити унапријед. Истовремено профилисати у јавност, на тржишту, пожељност нашег циља, његову прихватљивост. Нажалост, без обзира на комплексност туристичког производа, маркетинг као дисциплина је дosta загубљен у нашем туризму, економски систем просто не функционише.

● Туристичко тржиште све више игнорише класичну туристичку понуду и, искључиво, тражи новине. Које су то неискоришћене шансе нашеј ривијере и шта се ту може урадити, краткорочно и дугорочно, на њиховој реализацији?

– Наше перспективе? Прије свега „ненаметљив и човјечни туризам“. Будва треба бити мјесто стварања туристичког задовољства: мјесто комуникације, љепоте додира, сусрета, осмијеха... Мјесто могућег другачијег. Битно је да појединача буде активан и да развија властиту иницијативу. То значи и плурализам. „Пустоловина од мања иза угla“.

– Комунална инфраструктура (а посебно несигурно снабдијевање водом) постаје лимитирајући фактор не само развоја туристичке дјелатности, него и укупног развоја општине. Да ли је постојећи курс исправан, или предстоје неке промјене у комуналној стратегији и тактици?

– Мислим да је у Будви пројектован модерни комунални подсистем. То се може мјерити квалитетом циљева, коегзистентношћу инструментаризација и дјеловањем комуналне оперативе. Двије ствари треба посебно истаћи као условне за његову примјерену интеграцију у најављене туристичке амбијете:

– Мислим да је у Будви дефинитивно превазилажење дихотомије у свијести једног дијела јавности да се повећање захтјева за нивоом

урбанизма стандарда не може решавати без одговарајуће материјалне партиципације појединачног субјекта, и

друго, да се постепено профилише и свијест о ограничењима одређених ресурса, односно могућности за даље агресије на природне ресурсе, што би подразумијевало инсталације у другим срединама већ познатих и усвојених технологија живљења.

Јасно, то не би значило одустајање од познатих напора да класичним интервенцијама „квантитативне организације“

ПОЗИВ

Наметање наше воље туристичком тржишту посредством пропагандних инструмената, дјелује дosta инфантилно и буквально касни за временом. Док, рецимо, у Поречу или Ровинју снимимо неколико видео филмова у току године, ми још увијек не можемо наћи материјални консенсус за производњу те ствари. Или, рецимо, не можемо се „плашити“ представа јавног информисања. Страх од критике мора се замјенити квантитативном промоцијом и сл.

Туризам је јавни позив на интиму, субјективитет.

Туризам је јавни позив на интиму, субјективитет.

дође до више воде, више чистача улица, мање канализације итд. Ријеч је о томе, да се благовремено сртнемо са реалношћу.

■ Ваиса М. Станишић

ПУНО УСПЕХА

У 1989.

ЖЕЛЕ ВАМ

БУДВАНСКА ОСНОВНА БАНКА

ООУР

ЕЛЕКТРО ДИСТРИБУЦИЈА ТН „ПУТНИК“

„МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ на крају године

БИЛО ЈЕ ДОБРО, АЛИ...

ОСТВАРЕНИ финансијски резултати пословања Монтенегротуриста у протеклих дванаест мјесеци више су него добри. Укупан приход износи 211 милијарду и за 193 одсто већи је у односу на прошлу годину, док је чист доходак 31,3 милијарде и већи је за 339 одсто или око четири и по пута. Учешће утрошених средстава у укупном приходу у овој години мање је за три одсто, износи 129,4 милијарде, што указује да се пословало рационалније, па је то охрабрење које је резултат промјена у односу према раду и понашањима. Девизни приход из девет мјесеци износио осамдесет милиона долара.

Остварена акумулација износи 31,3 милијарде, па иако је ријеч о охрабрујућем показателју он неће имати великор значаја на развоју. Губитке за девет мјесеци остварили су организације „Гранд“ из Цетиња и „Плавско језеро“ из Плава, прва од 910, а друга до 200,6 милиона динара. Пројекти личних доходака је на ивицу радне организације био 286 хиљада динара!

Но, подаци о промету туриста упућују да постоје озбиљни разлози за забринутост о стању туристичких токова у „Монтенегротури-

сту“. Остварени број ноћења је у односу на девет мјесеци прошле године мањи за 13 одсто, у хотелима 11, ауто-камповима 14 и у закупу за чак 16 одсто. Хотелски капацитети мање су коришћени за 12 одсто, и њихова заузетост је са 145 дана у прошлој, пала на 125 дана у овој години. Иначе, дужина боравка иностраних гостију и даље је 9,5 дана—значи да пад туристичког промета лежи у паду броја посјетилаца.

Забиљежено је осјетно повећање ванпансионске потрошње, и како се у „Монтенегротуристу“ истиче, у томе су посебно ефекте дали мањи новозидајени објекти попут „Виле Манојловић“ на Словенској плажи и тераса хотела „Могрен“ у Будви. Примјер који најбоље говори у прилог неопходности изградње мањих објеката преко којих се уложена средства брзо враћају и остварује акумулација. Недовољно коришћење постојећих хотелских капацитета проблем је за себе, а исти је случај и са онима у приватном власништву. То и заједничка улагања друштвених и приватних средстава у прије свега мање садржаје, представљају значајну резерву у туризму, на шта се убудуће мора више рачунати.

Д. Новаковић

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ: ЗОРАН ГЛИГОРОВИЋ, РУКОВОДИЛАЦ „БУДВА-КОНЦЕРТА“

ПОДИГНУТ НИВО ЗАБАВЕ

● Добра сарадња са ООУР „Будва“

НА КРАЈУ смо године која нам неће остати по много чему у добром сјећању и зато је сигурно мали број појединача и радних колектива који ће по жељети да им наредна буде успешна као и ова. Концертна агенција Будва, која ради и послује у оквиру Културно-информативног центра, може се похвалити да је једна од ријечких која на 1988. годину може гледати као на изузетно пословну и успешну годину. Њен руководилац **Зоран Глигоровић** на почетку нашег разговора то са задовољством констатује:

— Ово је за нас била веома успешна и важна пословна година. Прво, зато што смо на напој ривијери заједно са недавно формираним сектором за анимацију ООУР „Будва“ успјели да подигнемо ниво забаве у хотелским објектима и да заједнички завршили један не тако мали посао без „помоћи“ донедавно овде често присуствних „проблематичних“ агенција. Доказали смо да када се ради удружењим снагама посао се може двострукog боље урадити.

● Пуни сте ријечи хвале за вашу сарадњу са сектором за анимацију ООУР „Будва“?

— Сvakako. Ми смо се на почетку године договорили да скупа покупљамо, најзад неког дуго сушних година, да од страних и домаћих туриста почнемо добивати и позитивне критике на рачун забаве која им се нуди за вријеме њиховог одмора. Због жеље да то повјерјење које нам је указано не изиграмо, били смо принуђени да не изађемо у сусрет неким туристичко-угоститељским организацијама које су нам се обраћале са молбом да и у њиховим хо-

телским објектима организујемо забавне програме (УТРО „Бока“ из Херцег-Новог, ХТО „Оногони“ из Никшића...). Но, и поред тога што смо због те одлуке остали ускраћени за значајни приход, није нам жао, јер смо свој најважнији задатак, чини ми се, у потпуности квалитетно извршили. Осим похвала које смо добили

од руковоđeћih људи из ООУР „Будва“, о томе свједоче и много бројне похвале гостију овог лјета, које су до ове године биле углјивим негativne.

● Споменули сте потешкоће у раду због присуства „сумњивих“ агенција. Да ли има и оних исправних?

— Наравно да има и ми се сигурно од таквих не плашимо. Напротив, са њима и одлично сарађујемо. Ми смо прво, радији са минималном пропизијом када су упитану хотелски објекти из наше регије, ујерили „невјерне Томе“ да не тражимо никакав mono-poliski положај, већ да ООУР „Будва“ попут свих оних других који са нама ради, могу и преко неке друге концертне куће доћи до жељеног програма, уколико она нуди програм истог квалитета, а уз то је још и јефтинији. Али, ако и ми нудимо исти програм по истој ценjenosti, нормално је ваљда, да ми имамо приоритет. Када сам споменуо „сумњиве“ агенције мислио сам на оне производнске куће које поред тога што не нуде никакав квалитет програма, уз то су још познате и по разним шпекулацијама.

Но, на сву срећу све се брже га-се под ударом закона па нам више и нијесу неки проблем.

● „Будва-концерт“ је током године успешно пословала и изван Будве и Црне Горе. Какви су даљи планови?

— Moglo bi se reći da smo успешно пословали и изван Будве и Црне Горе, али тек од наредне године очекујемо праве резултате. Учествујемо у реализацији дијела ју-гословенске турнеје најпознатијих рок састава „Бајаге и инструктора“ и „Парног ватљка“, затим најпознатијих ју-гословенских поп састава „Магазин“ и „Хари Мата Хари“ и, на крају, ексклузивно нашег најдражег сарадника **Ђорђа Балашевића**. То су досад уговорени послови, а у преговорима смо за још неколико занимљивих музичких пројеката који би се требали организовати током наредне године. Штета је једино што спортска

хала неће бити скоро завршена, па ће љубитељи њихове музике у Будви или морати ићи у Титоград или чекати наредно лјето. Међутим, када буде саграђена хала онда обећавамо да ћемо Будву пробудити из дубоког зимског сна, барем ка-да су музички живот и забава у питанju.

● На крају, шта ће бити са забавним програмима наредног лјетa?

— Попшто смо већ сада почели са припремама за наредну сезону, убијејени smo да смо за годину дана искуснији и ми и Сектор анимације ООУР „Будва“, који је, што бих посебно желio истаћи, оправдао своје оснивање, олакшавши нам посао управљајући анимацијом из једног мјеста. Убијејен сам да ћемо заједнички још више подићи ниво забаве свих гостију на нашој ривијери и учинити им одмор још љепшим и занимљивијим, јер више се на море не долази само због сунца и мора, већ и због добре забаве и релаксације.

П.Н.

Срећну**Нову годину****Жели вам****„Будва –
концерт“**

СТУДИО ЗА ДИЗАЈН КИЦ-БУДВА

ЗА УСПЈЕШНИЈУ комуникацију са тржиштем, Студио за дизајн КИЦ Будва нуди вам особени креативни израз кроз:

- ИЗРАДА ВИЗУЕЛНОГ ИНДЕТИТЕА—идејних решења за логотип и заштитни знак фирмe, угоститељских објеката, рекламних паноа, излога и сл.

- ШТАМПА И ДИЗАЈН ПРОПАГАНДНОГ РЕКЛАМНОГ МАТЕРИЈАЛА—плаката, проспеката, визит картица, јеловника и сл.

- СНИМАЊЕ И ИЗРАДА РЕКЛАМНИХ ФОТОГРАФИЈА И КОЛОР ДИЈАПОЗИТИВА УВЕРИТЕ СЕ У НАШУ ПОНУДУ

ОЧЕКУЈЕМО ВАС!

СТУДИО ЗА ДИЗАЈН КИЦ-БУДВА

Маршала Тита 4, Будва
тел. 086/44-060**Срећну Нову годину****Жели вам****Студио за дизајн****КИЦ Будва**

ЦЈЕНОВНИК

ОГЛАСНОГ ПРОСТОРА

У „ПРИМОРСКИМ НОВИНАМА“

Цијене се примјењују од 1. јануара 1989. године

Мали огласи

— продјаја и услуге, ријеч	1.500 динара
— изгубљено, нађено, ријеч	1.000 динара
— потражња и замјена станова, ријеч	1.000 динара
— остали мали огласи, ријеч	1.000 динара

Обавјештење о смрти до 50 ријечи	30.000 динара
— свака даља ријеч	1.000 динара
— фотографија	20.000 динара

Помен и изјава захвалности до 50 ријечи	60.000 динара
— свака даља ријеч	1.500 динара
— фотографија	20.000 динара

Пропагандне поруке	4.000.000 динара
— 1/1 стране	2.000.000 динара
— 1/2 стране	1.500.000 динара
— 1/3 стране	1.000.000 динара
— 1/4 стране	500.000 динара
— 1/8 стране	

Конкурси, огласи, лицитације и друга обавјештења која дају правна лица, 1 цм/један стубац

25.000 динара

НЕНАД БУЋИН НА ТРИБИНИ ЦЕНТРА ЗА МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

ГРЛОМ У – РЕФОРМЕ

„СОЦИЈАЛИСТИЧКИ“ савез данас је тема трибине Актуелности Центра за марксистичко образовање, одржане 8. децембра, на којој је говорио Ненад Бућин, члан Председништва Савезне конференције ССРП Југославије. Ширина теме трибине у коју се могу уклоити сви наши друштвени и

што се тиче реформе СКЈ, није знамо ништа више осим да се нешто битно мора мијењати – каже Бућин.

Проблем Косова се наметнуо и на овој трибини, а по ријечима Ненада Бућина њега може ријешити само шиптарска савешина у овој покрајини.

– Ако постигнемо тај степен југословенизације Косова, мисмо спасили Косово и интегрисали га у Југославију. Тога на жалост нема, јер је Социјалистички савез Косова савез националних секција, а ових дана се указује да је и Партија на Косову савез националних секција – рекао је Бућин и посебно нагласио да питање личне и колективне одговор-

ности за Косово и контрапререволуцију ниједног тренутка није постављено на начин да да резултате. А то се може увијек и данас врло прецизно персонализовати јер се тачно зна ко је имао какву функцију у предвечерје 1981. године и у годинама потом, ко је био најодговорнији у партији, ко је под собом имао контраобавештајну службу. Никоме није требало скидати главе, али је требало предузети мјере према сваком одговорном појединцу које би се дуго памтиле и које би за нас биле доживотна опомена. Ми, међутим, никога ни по прстима нисмо ударили ни за маспок у Хрватској. Те смјене које за посљедицу имају дебелу државну пензију, не рачунам за друштвену одмазду.

В.М.С.

РАЗГОВОР

Прије почетка трибине Ненад Бућин је сат времена разговарао с грађанима старе Будве, који су тражили да их прими. Упознали су га са неравноправним и тешким положајем у који су доведени експропријацијом приземља у старом граду, као и са предлогом Извршног одбора СО да се, након три године свему томе стане на крај и одлука о експропријацији стави ван снаге.

Ненад Бућин је грађанима овећао да ће се лично заинтересовати за њихове проблеме и, колико буде могао, подржати предлог за поништење одлуке о експропријацији приземља.

Сви грађани су се затим „преселили“ на трибину на којој је говорио Бућин.

политички проблеми и ауторитет и атрактивност госта познатог по јасним и недвосмисленим оцјенама и ставовима и (нашим политичарима) непомирљивим манирима, допринијели су да сала ХТО „Монтенегротуриста“ буде пуна, а десетине грађана су стајале јер није било места.

Говорећи о нашем садашњем политичком тренутку и неопходности промјена које брзоплето планирамо и спроводимо, Ненад Бућин је истакао да смо се увјелико мобилисали у наглашавању значаја три реформе, иако изузимајући дијелом привредну, о њима готово ништа одређеније не зnamо.

– Одмах ћemo приступити изради новог устава, а једино зnamo да он треба да буде савремен, европски, модеран. А

„ПРЕС-МИТИНГ“ У БАРУ

ГРАНИЦЕ И ЗА НОВИНЕ

МАДА нијесу дошли новинари из неких удружења и не у очекиваном броју, дводневни „прес-митинг“, који је у Бару 9. и 10. децембра организовало Председништво Удружења новинара Црне Горе, био је у потпуности југословенски. Јер, дошли су посленици јавне ријечи из преко тридесетак редакција из свих крајева земље, говорило се, како то уосталом новинари најчешће чине, отворено, критички, са изразитом југословенском орјентацијом.

● Митинг је, то се слободно може рећи, успио. Што је такође чеома важно, дошао је у правом тренутку. Југословенски новинари су у Бару показали да су много ближи један другом него што то изгледа када се читају новине у којима ради, гледају и слушају телевизија и радио. Југословенски информативни простор јесте „испарцелисан“, као што је усталом и ова земља подијељена, или за такво стање је, углавном, крича политичка бирократија којој, не ријетко, припадају и директори па и главни уредници, као и други важни другови из информативних кућа. Стога су представници „седме силе“ у Бару итекако говорили и о кадровској обнови у цијелој земљи па и у својим кућама, без које тешко могу да се спроведу предвиђена политичка и привредна реформа.

● Да су наши новинари на јединственом курсу за социјалистичку Југославију чији развој и напредак треба управо да обезбиједи јединствена акција на спровођењу реформи, показао је и мали, назови инцидент који се догодио при крају новинарског скупа у Бару. Када је послје дискусије једног младог колеге запријетила опасност да митинг крене нежељеним током, и када је у дискусији прекинута професорица из Бара која је читала писмо 28 својих колега, запослених у тamoшњем Школском центру, новинари су показали да знају и да имају одлучности да лијепо започети посао наставе и да га достојанствено приведу крају.

● У Бару су, истина, доминирале теме из Црне Горе, али оне ипак нису биле уско локалне па ни досадне. Најновији догађаји у овој републици о којима је итекако било ријечи у штампи, на радију и телевизији, просто су наметнули такве теме. Говорило се критички о раду црногорског руководства или неких колега и редакција у нашој републици. У полемичкој атмосferи размијењења су искуства, а да ипак расправа није претворена у свађу, што су неки, можда и жељeli.

● И коначно у раду прес-митинга чија је главна тема била „Кодекс и реформе“ учествовали су читаоци, слушаоци и гледаоци. У врло запаженим дискусијама они су мањом одали признање новинарима који су, пишући отворено, критички, објективно и аналитички, допринијели да се разријеше многи случајеви, да се открије мноштво незаконитих и немoralnih радњи, да се слама велика кочица звана – бирократија. Упутили су, дакако, критике послужним новинарима који су, везујући се за неке политичаре и сами много гријешили па треба да сносе одговорност заједно са њима по чијем су диктату радили.

С. Грегорић

У БУДВИ ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА „ИСТОРИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ 1918–1988“. БРАНКА ПЕТРАНОВИЋА

ЈУГОСЛАВИЈА

НИЈЕ У КРИЗИ

ортаклука и договора, већ да је она историјски условљена и утемељена.

Говорећи о развоју југословенске државе, у којем су преовлађивале политичке концеп-

ције, а изостајале економске интеграције, Петрановић је нагласио да је југословенска федерација заснована на аван-јевским принципима Уставом из 1974. године прерасла у конфедерацију, што је неодрживо јер је будућност Југославије у савезној држави, а не у савезу држава.

У излагању професора Петрановића и других учесника трибине, посебно професора Башка Глушчевића, дosta је посвећено друштвеној кризи у коју смо запали.

– Савремена криза није криза Југославије као државе, него криза револуционарног субјекта који нема стваралачке снаге и интеграције, који нема снаге за иновацију, оцењено је као најзначајнији прилог обиљежавању 70. годишњице стварања Југославије.

Башко Глушчевић сматра да се „Историја Југославије 1918–1988“ Бранка Петрановића разликује од других сличних дјела, јер она није сува хронологија, нити житије владара, већ свестрано урађено дјело „крвљу исписана историја наших народа у борби за слободу и идентитет“.

В.М.С.

ПУНА СЛОБОДА

ПРЕДУЗЕЋУ

ИСТАКАО ДР РИСТО ВУКЧЕВИЋ НА ТРИБИНИ
МАРКСИСТИЧКОГ ЦЕНТРА
У БУДВИ

ОСНОВНО реформи је да предузеће буде слободно у смислу тржишног промета. Оно је то која је одговорно за својину, за имовину, и за успјех и резултате рада које постиже. Не само да је одговорно формално него и стварно. Иде се на то да се предузећу да пуне слобода, да га стварно учини тржишним субјектом, а оно би било одговорно за то какве ће резултате остваривати. Одговорно је чисто економски као робни производјач: ако може да ради оно ће радити, а ако не, оно ће ићи под стечај и ићи ће у ливкадију. То је и суштина ствари. Јер, тржишна привреда као што је познато, није ни главни актер ни произвођач-предузеће послује на принципу пуне одговорности, ризика и одговорно је за резултат свога рада.

Можда ће многи рећи да је и до сада било у нашем систему тако. Али, независно од тога, ја

морам да вам кажем да је наш систем познавао ипак многе категорије које су фактички водиле до феудализације у организацији привреде: она је била организована на начин који је одговарао организацији друштено-политичке власти и организована тако да је та власт увијек могла да завуче, на овој или на онај начин, руке у цеп и пословни успјех предузећа, и да му одређује судбину, како у погледу стицања, тако и у погледу расподјеле дохотка.

Друго, када је радна организација доведена у такав положај, онда је нормално да када није пословала са успјехом, испостављала је друштвено политичкој заједници рачун за свој сваки промашај и неуспјех. Тако се у ствари стварала противурјечност између друштвено политичке организације и друштва с једне и робног производјача с друге стране. А све је то гурало ка једној дистрибутерској политици, односно систему у којему су економска политика и њене сталне промјене играле најважнију улогу. Другим ријечима, привредни живот се одвијао преко тржишних инструмената, а не преко тржишта.

Припремио: Р. ПАВИЋЕВИЋ

**НОВУ
1989.
ГОДИНУ**

**ЧЕСТИТАЈУ
ВАМ**

Пословница „Компас“
Пословница „Путник“
Пословница „Атлас“
Пословница „Глобтур“
Пословница „Интурс“

ИЗ МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ БУДВА II

ОПРАВДАНИ ЗАХТЈЕВИ

- За посљедње двије године на подручју ове мјесне заједнице је урађено доста, али је потребно још прилично да овај дио Будве добије обиљежје градског насеља

На недавној сједници Скупштине Мјесне заједнице Будва II разматран је изјештај о двогодишњем раду. Сједници су присуствовали предсједници СО и ИО, Владо Дулетић и Светозар Маровић и секретар СИЗ за изградњу и комунално-стамбене послове, Драган Секулић. Од октобра 1986. рекао је предсједник Скупштине, Ђуро Радановић, одржано је 19 сједница Извршног одбора и колективно ангажовање и рад дало је резултате. Средствима грађана и СИЗ за изградњу урађена је телефонска мрежа у насељима Полье Вељи виногради и Подкошљун и према манастиру Подмонаине, телефонско „ало“ наредне године имаће куће у Лазими. Много се добило изградњом такозване кружне и уређењем још седам улица. Радови на проширењу и уређењу Маинског пута, како је описано, непотребно су успорени и од комуналца и СИЗ за изградњу тражи се да се тај посао убрза, као и да се настави са чишћењем корита Грађевице и другим предвиђеним пословима. Захваљујући прије свега ангажовању грађана и разумијевању и помоћи друштвених субјеката, завршења је конструтивна санација бивше зграде школе и од свих њих се очекује да до дропнесе да се тај посао уради како је предвиђено инвестиционо-техничком документацијом.

Речено је да је рад туристичког друштва потпуно замро, - три године нијесу одржане сједнице Извршног одбора и Скупштине, а радом Друштва нијесу се бавиле ни друштвено-политичке организације на овом подручју. Томе је, како је истакнуто, највише доприњела „политика“ коју води Туристички савез општине. Друштво нема ни просторије. С друге стране на овом подручју у свим кућама и становима издају се собе и апартмани домаћим и иностраним туристима, легално и илегално.

Канализациона мрежа, је уређена половинично. Око њене изградње на сједници је било доста жустре расправе. Било је случајева, речено је, да се преко реда на канализациону мрежу приклуче зграде оних који су „сједели“ у Извршном одбору и у Скупштини. Постављено је питање како се могло десити да се средства предвиђена за прикључење кућа Стева и Лазара Борете на канализациону мрежу усмјере на другу страну. Велики проблем је што насеље Полье и Вељи виногради немају канализациону мрежу, па „систем“ септичних јама представља легла комараца. У ова два насеља као и у другима није регулисан проток атмосферских вода, па иоле веће падавине плаве подруме и приземља мањих зграда, а формирају се права мала језера која мјесецима остају као баруштине.

Стечени су услови да се што прије приступи рипремама за почетак изградње дјечјег обданишта у овом дијелу Будве. И, посебно, изградњи самопслуге, јер оцјена је да је трговина на овом широком простору на нивоу већег села. Трговцима се иначе замјера што трговине у зимску периоду раде двојако, а редовна појава је да хлеб нестане послије осам сати ујутру. Пријека је потреба да се уради простор за зелену пијацу и престане се са продајама из камиона.

Вјера Поповић је скренула пажњу на неколико „ситница“. Мало је континентала па је нечишћа видљива на сваком кораку, рекла је она. Комуналци посаде руже, бориће и друге саднице, па како се не залијевају – осуше се. Даље, примијетила је она, уз новоизграђене улице, и оне „умивене“, нема расвјете, а нијесу обиљежени пјешачки прелази на њима, па све то представља опасност за пјешаке.

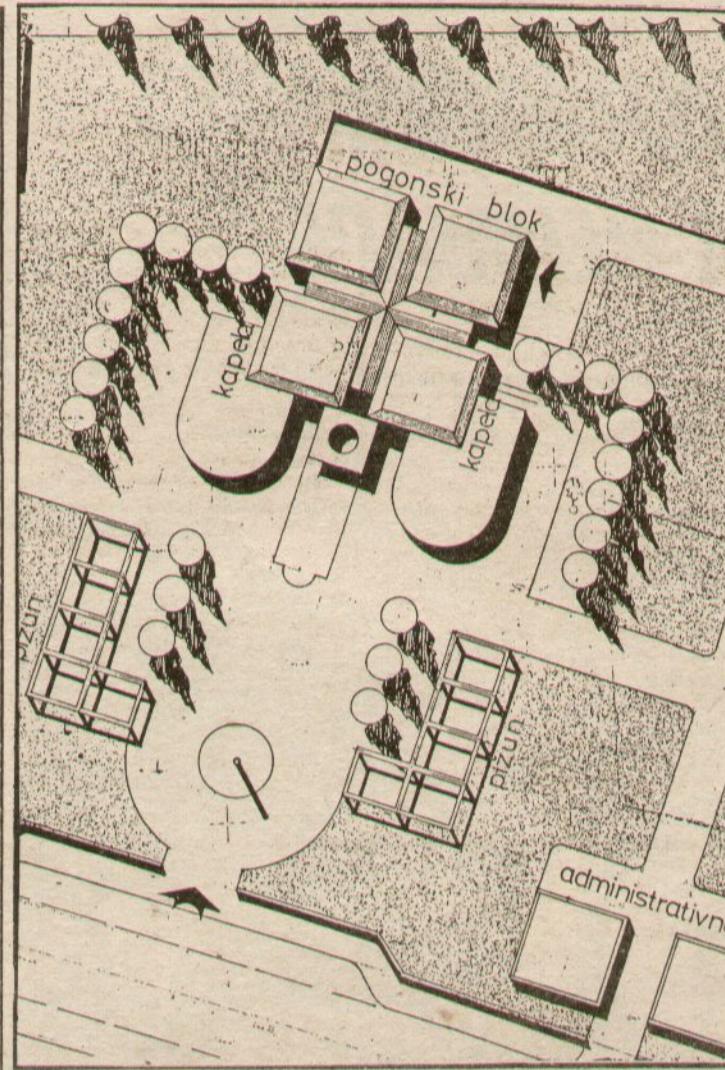
Јабуку раздора међу власницима зграда у насељима Розино и Подкошљун и, посебно, Вељи виногради, представља, то што још није изузето земљиште детаљним урбанистичким плановима, предвиђено за улице. Десило се зато да многи немају прилаз кућама, а зато што улице нијесу прокрчene како је плановима предвиђено, комисије се свађају. Комуналцима, чак, није успјело да булдожерима почну прокрчивање улица ни уз асистенцију милиције. Ако се и успјело да се нека улица прокри, сјутрадан је на траси пута осванила гараж! Или други примјер: Жарко Ратковић је утврдио да двије године не може да се прикључи на водоводну мрежу, па да ли ће имати за дневну употребу зависи од тренутног расположења комисија?

ПУНО УСПЈЕХА У

НОВОЈ ГОДИНИ

ЖЕЛЕ ВАМ

ООУР ПТТ САОБРАЋАЈА
КСРО „ЛУЖНИ ЈАДДРАН“
РО „СТАРИ ГРАД“

НАКОН ДУГОГ ИШЧЕКИВАЊА

УСВОЈЕН ПРОЈЕКАТ ГРАДСКЕ КАПЕЛЕ

- Прва награда на конкурсу припада Слободану Митровићу

НЕМА скupa, у било којем дијелу општине, на коме се не инсистира на градњи капеле (или више њих), јер су оне, посебно за градска подручја, неопходне. Постоји за то, додуше и законски обавеза, али и она као и многе друге око чијег спровођења нема интереса и сагласности оних који одлучују, остаје то само на папиру.

Године тако пролазе, и тек на неком саучешћу или сахрани сјетимо се да морамо градити капелу. И – заборавимо да наредног таквог случаја. Није се сахране у метрополи црногорског туризма, нијесу биле мотив више за брже и боље организовање за градњу капеле.

Одлагану изградње капеле, дошао је, изгледа, крај. СИЗ за комунално-стамбену дјелатност, након оцјене да је пројекат капеле урађен прије 14 година застарео, расписао је конкурс за израду рјешења капеле гробља. Ту је СИЗ направио потез о коме се може расправљати, али који нам након свих урбанистичко-архитектонских искустава и споменика разних „епоха“, изгледа врло прихватљив: на конкурсу су могли учествовати само архитекти из будванске општине. А њих овдје живи (ако нијесте знали) 27. Тиме су се жељели мо-

тивисати домаћи архитекти пошто је описано да ће они понудити рјешења која, једноставно речено, највише одговарају овом крају – људима, социјалним и природним условима. Јер, искуства богомјуда „викенд пројектантата“ скупо смо платили, а камате и даље редовно пристижу.

На конкурс се јавило седам архитеката, а жири састављен од истакнутих црногорских и југословенских стручњака оцјенио је да су сви приспјели радови (седам) квалитетни, а прву награду додијелио Слободану Митровићу.

Према пројекту арх. Митровића церемонијално опрштјани склоп са погоњским склопом има укупно 1370 квадратних метара. Отворени простор има 990, наткривени 180, а затворени простор 200 квадратних метара у оквиру њега предвиђени су двије одарнице, салон за родбину, пратеће и саштварне просторије. Пројектован је и административно-управни склоп са пратећим погоњским склопом од укупно 189 квадратних метара.

Изградња капеле планирана је на локацији садашњег гробља код цркве Св. Петка, а комплетан пројекат подразумијева минималне просторне интервенције. Пројекат је тако урађен да се може етапно и парцијално реализовати, а када ће доћи до његове реализације, како ће се и када обезбедити потребна средства, зарад се не зна.

В.М.С.

НЕСПОРАЗУМИ

ГДЈЕ СА ДЕПОНИЈОМ?

МЈЕШТАНИ Новосеља су ултимативно захтијевали да се престане са даљим одлагањем смећа и отпадака на депонији у близини њиховог села. Да су се на то озбиљно одлучили казује то да су били ангажовани Управу за путеве из Титограда да на прилазу са магистрале према депонији постави банкине да се до ње онемогући прилаз камиона, али су комуналци ту препреку у два наврата уклањали, и наставили са депоновањем смећа. Тако су поступили, кажу, јер други простор на подручју општине за одлагање смећа и отпадака не постоји, а нијесу жељели да преузму одговорност да се због непражњења контejнера простори у насељима и око хотела претворе у легла заразе. Но, када су видјели да се Новосељани не шале, били су спремни и на такав ризик.

И, када је вода дошла до пода, у Петровцу је организован разговор мјештана са најодговорнијим људима у општини, па је, захваљујући разумијевању житеља договорено да се настави коришћење постојеће депоније, али да се хитно ради на изналажењу трајног решења. Јер, двадесетогодишње одлагање смећа на том мјесту, учинило је своје. Широки простор је природно увељено деградиран, отпаши носени воденим бујицама и вјетровима стизали су чак на буљаричку плажу. Све је то говорило да депонији ту више није место. Између осталог и зато јер је „вјечна ватра“ на депонији остављала лоши утисак на туристе који су пролазили магистралом, као и на они који су пловили уз обалу.

Дуга расправа је вођена и на сједници Извршног одбора СО. Излаз из настале ситуације није нађен, једноставно јер просторним и детаљним урбанистичким плановима мјеста за ту намјену нијесу предвиђена. Истина, неко се присетио да је својевремено било договорено да се за то уради студија, али када је договорено и ко је требало да око израде студије брине никада није остало записано. Зaborавило се!

Поново је договорено да се хитно приступи изради такве ситуације.

За то су задужени ООУР Комуналне-службе, Одјељење за урбанизам, и Извршни одбор. Преузета је обавеза да се грађани Петровца стално извјештавају докле се са тим послом стигло. Да се на ту важну обавезу случајно опет не заборави – у противном банкина ће се поново поставити. Важно је да се схватило да се то важно питање мора ријешити. Јер, смећа ће из дана у дан све више бити, а тиме и опасности од стварања легла заразе. А какве би то нежељене посљедице имало по туризам, вјерујемо да није потребно напоменавати.

Д. Новаковић

ОБНОВА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ СПОМЕНИКА У ОПШТИНИ

ПОДЛАСТВА ЧЕКА НЕИМАРЕ

- Због тога што се овај манастир налази на граници двије општине, до сада је за-
борављен
- Шта ће бити са 14 сеоских цркава које су оштећене у земљотресу?

КУЛТУРНО благо које се на-
лази на подручју наше општи-
не, а није заштићено од по-
сле-
дица земљотреса у великој је
опасности. Нешто зуб времена,
а нешто савремени „љубитељи“
старина чине да оно пропада и
- нестаје.

Најновија упозорења која су
се чула на недавном заједнич-
ком састанку представника
будванске и которске општине
и митрополије црногорско-при-
морске (одржан у Ластви
Грбаљском) говоре да је минут
до дванаест да се заштити оно
што треба сачувати.

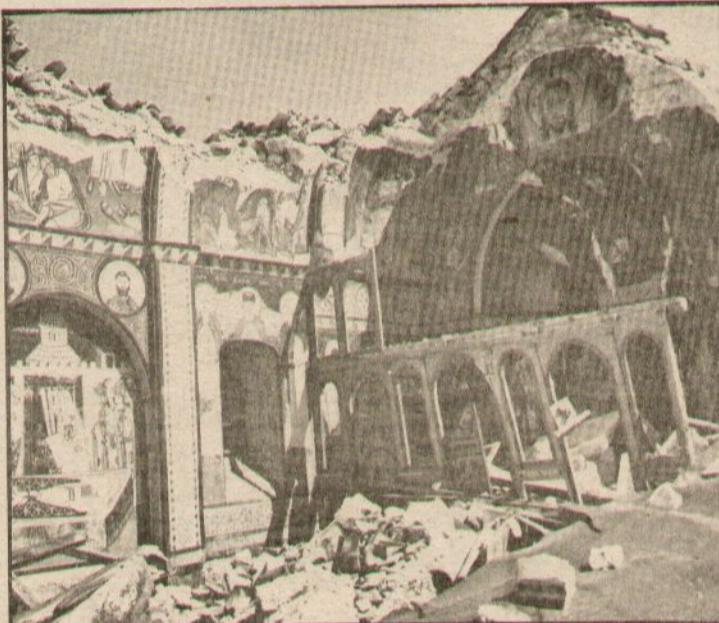
**Манастир Подластва, кул-
турно-историјски споменик
прве категорије, који се нала-
зи на самој граници наше и
суседне которске општине,
данас изгледа горе него на
дан земљотреса. Овај храм по-
дигнут у доба Немањића па-
лили су Млечани, Французи
и Аусријанци и народ га је
четири пута обнављао. Зе-
мљотресне ране, међутим, ни-
ко да му залијеши већ деценију. Дјелимично и због тога
што је на „ничијој“ земљи,
што је - међаш!**

Овај споменик културне про-
шlosti налази се на територији која припада будванској оп-
штини, а био је центар оку-
пљања Грбаља који углавном живе на подручју које припада которској општини. Према приоритетима обнове културно-историјских споменика, Будвани су га ставили на зачеље, иако то по својој ври-
једности и степену оштећења не заслужује, а с друге стране општина Котор га нема у еви-
денцији својих необновљених споменика.

Према ријечима Јовице
Мартиновића, директора За-
вода за заштиту споменика
културе Котора, манастир је
веома страдао и обнова је ну-
жна што прије. У периоду, на-
кон земљотреса археолошка и друга истраживања, која су
на њему обновљена, показала су да је манастир много вред-
нији него што се мислило.
Пронађен је дио мозаика, као и још неки објекти који датирају из ранијих епоха, откри-
вени су и нове занимљиве фреске из средњег вијека.
Управо то је разлог више да
се благо што прије заштити.
Урађени су пројекти, статич-
ке санације и елаборати о заштити фресака, али, нажа-
лост, ништа се не ради на ре-
вitalizацији.

Петко Митровић, директор РО „Стари град“, рекао је да је недостатак паре једини разлог кашњења санације. Он је истакао да је обнова Под-
ластве предвиђена за другу половину идуће године, да у међувремену треба сачекати паре које треба да стигну од Републичког фонда за обнову, али истовремено тражити и друга средства јер је изјесно да ће тај посао много коштати (помиње се сума од три милијарде динара).

Да се ипак не би догодило да
граница и даље буде почница за обнову овог јединственог споменика наше културне прошlosti на састанку у Ластви
Грбаљског формирана је рад-

МАНАСТИР ГРАДИСТА 1979.

на групу од представника оби-
је општине која има задатак да поспеши активност на са-
нацији манастира. Поред паре из Фонда за обнову Црне Горе тражи се новац и од других заинтересованих за ревитали-
зацију манастира, а помоћ је обећана и митрополија црногорско-при-
морска. Закључено је да се изврши промјена при-
оритета и да се обнова Подла-
ству, како „закаже“ за прву половину
године која наилази.

Треба рећи да је обнова ма-
настира и других споменика
културе планом који је
начињен након земљотреса,
предвиђен за период 1985-1990. године. До сада је
обновљен стари град и споме-
ници културе унутар њега, али
је остало још доста после.

С.Грегорић

ИЗ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

ЗАБОРАВНИ ЧИТАОЦИ

БИБЛИОТЕКА. Културно-информативног центра има завидан књижни фонд (више од двадесет пет хиљада књига) међу којима су и таква капитална издања као што је „Енциклопедија британика“, затим безмало све енци-
клопедије штампане у земљи, као и комплети свјетских и наших класика и на стотине других вриједних књига. По-
ред ученика и студената и наших грађана у трагању за ри-
јектним или старијим издањима у Библиотеку навраћају и
многи из других мјеста.

Последњим срећивањем књижног фонда показало се да недостаје преко двије хиљаде књига које „заборавни“ чланови нијесу вратили годину и више дана. Међу њима су, нажалост, како у Библиотеци рекоше и „озбиљни људи“, од којих се прије могло очекивати да приложима допринесу обогаћивање књижног фонда него да га осиромашују.

Сви недисциплиновани чланови ових дана су писмено подсећени на аљкав однос према овом културном благу, па је дио скромних средстава намијењен за одржавање постојећег и обогаћивање библиотечког фонда мора бити утрошен на коверте и маркице. Сви они који опомене не схвате озбиљно биће - утужени, а Библиотека ће искористити своје право да их новчано казни.

Д.Н.

ИЗ „ЗЕТА ФИЛМА“

ВРХУНСКИ РЕПЕРТОАР

више од двије деценије „Зета филм“ важи за дистрибутера који често доноси пријатна изненађења, нудећи врхунска оствара-
рења свјетске кинематографије. На репертоару овог нашег рено-
мираног филмског дистрибутера било је више ремек дјела чији су аутори и протагонисти одавно заузели мјесто на „филмском Олимпу“. Почело је то са „Кратким сусретом“, Дејвида Лина, зат-
им са „Тачно у подне“, Џона Форда, „Војниковим писмом“, Сергија Чухраја, „Човјековом судбином“ Сергеја Бондарчука и многим других, и све до најновијег „Последњег Христовог ис-
кушења“, Мартина Скориса.

- У традицији „Зета филма“ је да на репертоару има најзапа-
женјија дјела. Квалитету редовно све подређујемо, па гледаоци то памте и цијене. Управо се у неколико највећих центара у зе-
мљи „врти“ амерички филм „Последње Христово искушење“ филм који су и публика и критика свесрдно прихватили и оцјенили, каже директор „Зета филма“, Никола Краповић.

Фilm „Последње Христово искушење“, је по сценарију **Нола Шрејдер**, према књизи **Никоса Казандакиса**, режирао **Мартин Скорис** а главне улоге играју **Вилијем Дефо, Барбара Херши, Харви Кајтел, и Дејвид Бови**. У неким земљама овај филм је, чак, дочекан „на нож“. Захтијевана је његова забрана, а као разлог је истицана љубавна сцена између Христа и Магдалене.

Иначе, у овом филму изазовних идеја дата је модерна инкарнација Исуса као човјека сломљеног неспојством и сумњом у своју улогу у животу. Представља уствари истраживање вјечног конфликта, борбе између духа и пута, која кулминира у спас-
вачким димензијама које Исус сања разапет.

Фilmска критика је ауторима овог провокативног и атрак-
тивног филма дала најласкавије оцјене. Истиче се да је ријеч о бриљантном, узбудљивом и дубоко спиритуалном филмском остварењу. Тако, између осталих, критичар „Вашингтон пост“ каже да је „Последње Христово искушење“ дјело велике озбиљности једног од најталентованијих америчких филмских стваралаца. Сви који се интересују за фilmско стваралаштво треба да виде овај фilm.

„Њујорк тајмс“ биљжи: „Последње Христово искушење“ је изузетно снажно дјело. Вилијем Дефо игра бриљантно. Оно што најупечатљивије избија, то је његова апсолутна увјерљивост, најстварније у последњој секвенци фантазије...

Д.Новаковић

СУСПЕТИ

БАЈАГА У БУДВИ

- ОВДЈЕ снимамо дио магаџина програма, који је емитован на југословенској телевизијској мрежи 22. децембра, каже Момчило Бајагић - Бајага којему је, ово прво појављивање пред Југословенима после двије године.

- У међувремену сам био у Совјетском Савезу. Тамо сам имао низ концерата, које је веома топло примила тамошња публика. До сада сам снимио 3 лонг плеј плоче, имао преко 400 концерата. Сада управо радим и на четвртој лонг плеј плочи, чији је назив „Продавница тајни“ у сарадњи ПГП-РТБ и Телевизијом Титоград. Када буде завршена плоча у исто vrijeme ће се појавити и видео касета, што ће бити први случај у Југославији, рекао је Бајага за „Приморске новине“.

Бајагу прати „стари“ састав који није промијенио назив „Бајага и инструктори“: Мирослав Цветковић (бас), Саша Локнер (клавијатуре), Жика Миленковић (гитара и глас), Владо Голубовић (бубњеви) и Ненад Стаматовић (гитара).

Бајага је изрекао низ лијепих ријечи за Будву. Једва чека-
њето, да дође на будванско рок-фестивал који се одржава на ос-
трву Свети Никола 50 дана, о коме је чуо од својих колега све на-
јељеше. Разговор са Бајагом су нам прекинули „ловци“ на аутог-
раме.

С.П.

СЛИКЕ МИЛЕНЕ ШОТРЕ

У ОКВИРУ обиљежавања новембарских празника у Модерној га-
лерији у Будви и Дому „Црвеној комуни“ у Петровцу истовремено је предстavlјено стваралаштво познате југословенске сликарке **Милене Шотре**. У Будви је изложен 28. а у Петровцу 19 уља на платну и папиру и гравије. Посебну занимљивост представљало је то што су сви изложени радови настали 1970. године, и на њима преовладавају мотиви из Совјетског савеза, понажиши из Москве и Лењинграда. Све их је карактерисало богатство боја – карактеристична компонента плодног стваралаштва овог обеогеног сликара.

Треба истаћи да је све изложене радове у Будви и Петровцу сли-
карка недавно поклонила Спомен дому у селу Утрг у Црмници, и они
ће чинити сталну поставу легата Милене Шотре Дому у Утргу.

ПУНО УСПЈЕХА У НОВОЈ

1989. ГОДИНИ**ЖЕЛИ ВАМ РО „ЗЕТА ФИЛМ“.**

НОВЕ КЊИГЕ

ПРЕДРАТНИ ЗАПИСИ

(Марко И. Куљача: ШТА НАРОД ВЕЛИ? – Путничке биљешке из Југославије, II издање, Историјски архив Будва, 1988. године.)

– ПРИЈЕ 50 година у Сан Петру у Калифорнији издао сам књигу „Шта народ вели“. Њен улазак и растурање у Југославији били су забрањени рјешењем министра унутрашњих послова Краљевине Југославије бр. 23293 од децембра 1937. године. Сада, у новој Југославији греје да је загарантована слобода мислии говора, желим је поново штампати. Други разлог је што сматрам да може бити корисна и поучна за нашу омладину, јер истинито слика ста-ро и ново друштво – пише Марко И. Куљача у предговору другог издања књиге која се појавила прије два мјесеца.

У седам текстова (Два моја путовања у Југославију; преко Ли-ке, Далмације и Црне Горе до Косова; Од Косова до Соко Бање; из Србије преко Босне до Јадранског мора; По други пут у Србији; Одлучио сам да се враћам у Америку; На путу за Америку) у овој малој књизи (85 страница), „просто, без уљепшавања или мудрованја“ Марко И. Куљача говори о свом повратку у Југославију 1935. године када је дошао са намјером да остане и заборави Америку. Путовањима и разговорима са људима дошао је до по-разних сазнанија, на све стране видио биједу и сиромаштву и осјетио неправду коју је трпио његов народ. Радници и сељаци су се обраћали властодржцима са „љубим руке“ и „слуга сам покорни“, што је испод достојанства човјека, каже он. Не прихватавши такав систем и положај човјека у њему, и посебно након догађаја на Белведеру код Цетиња, одлучује да се врати у Америку и да тамо преко наше радничке штампе објави истину о ономе што је „видио и чуо од поштеног људи у земљи“. Написао је неколико чланака за наше Радничке новине, а затим написао књигу „Шта народ вели“ и штампао у три хиљаде примјерака о свом трошку.

Пропагирао је и организовао претплату на лист наших исељеника „Слободна ријеч“, а свакоме ко се претплатио на лист даривао примјерак своје књиге.

Да краљевски министар забрани књигу „Шта народ вели“ сигурно је доприносио и увод у коме писано каже:

– Ова књига је написана из данашњег живота сељака и радника у Југославији, како живе и шта са својим поштеним радом представљају под данашњим режимом. Аристократска, гospодска класа, не може да запрема у овој књизи ништа више него што је њезина вриједност. Код поштеног народа Југославије она представља онолико вриједности, колико је у човјечанском смислу и раду доприњела народу Југославије.

Иако мала по обиму (85 страница) књига Марка И. Куљаче „Шта народ вели“ значајни је документат на једном времену и сигурно превазилази простор, пријеме и непосредне потребе, због којих је настала прије педесет година. Писана једноставним и свима разумљивим језиком, баш као што народ вели, она је штитиво и за старије и за млађе.

В.М.С.

ДЈЕЦА СУ УКРАС

(Митар А. Митровић, „По-зив звијездамна“, издавач НИО „Универзитетска ријеч“, Никшић)

У ИЗДАЊУ НИО „Универзитетска ријеч“ из Никшића, изашла је из штампе књига пјесама Митра А. Митровића „По-зив звијездамна“. У питању је савремена поезија за дјецу, уредник издања је Жарко Буровић, а рецензенти су Душан Говедарица и Нико Мартиновић.

Пјесник у уводној пјесми „Дјеца“ каже: „Нека цвета, цвет до цвета, дјеца су нам украс света“. И збила, он неизједно воли малишане, настоји да их настимаје у свакој прилици, али и да их замисли пред неким питањима која се постављају у игри, у родитељском дому или школи. Настоји да их играјући се ријечима, води око свијета па и у космос.

Малишани ће читајући Митровићеве пјесме поред

БУДИЛНИК

Кад ујутру
Зора руди,
Будилник ме,
Из сна буди.

Навијем га
Свако вече
да ми време
Не утече.

МИТАР А. МИТРОВИЋ

живи и ради. Пише за дјецу, али и за одрасле. Поред пјесама, веома успјешно се огледа и у још једном жанру: ствара успјеле афоризме, које редовно објављују наши дневни и ревијални листови. До сада је објавио сљедеће књиге: „Будилници“, „Прамен сјећања“, „Машта штета око свијета“, „Дремају ли вали мора“ и „Плава тајна“. С. Грегорић

лијепог доживљаја моћи на најљепши начин да уче језик. У овој збирци је укупно 37 пјесама.

Митар Митровић је недавно забиљежио још један вриједан успјех. У Буквару (издања за Србију и Војводину) заступљен је са пјесмом „Будилник“.

Митар Андријин Митровић је рођен у селу Подличак код Светог Стефана. Завршио је Ветеринарски факултет у Београду, где

КАЗИВАЊА О
СТАЊЕВИЋИМА (3)

● ИЗ КЊИГЕ МИРОСЛАВА ЛУКЕТИЋА „КАЗИВАЊА О ПРОШЛОСТИ“

Стањевићи су право народно чудо и највећа грађевина у Црној Гори. Његове високе бедеме красили су дуги топови заробљени од Француза... Стари ђакон Иво Зец показао ми је подземну тањицу у којој је у заточеништву умро од жеђи 1805. године Долција

– Ја сам волио Долција, знаю сам да се владика према њему није охладио...

– Дали је крив он? – упитах ја савлађујући своја осјећања са муком.

Старац је погледао у небо и као да дозива небеску правду ти-хо изговорио: „Зна Бог“.

– Али зашто су га мучили?
– Кажу, то је захтијевала поли-тика!

– Да ли је био издајник? Да ли је могла постојати завјера тако-рећи пред очима владике?...

– Ми људи тјомније – одгово-рио је ђакон...

1806. године са Стањевића владика са Црногорцима спушта се у Боку Которску. Заједно са Бокељима и руском флотом адмирала Сенјавина успјешно брани Боку од Француза. Народ каже да су међе у Стањевићима гра-дили заробљеници Француза.

Одлуком великих сила Бока је уступљена Французама. Црногорци и Руси морали су је напустити. Владика се повлачи у Стањевиће одакле одлази на преговоре са генералом Мармоном у манастир Подластва.

Мармон шаље у Стањевиће, код владике, свог конзула То-

мића, али црногорска скупштина одбија предлог да се у Црној Гори отвори конзулат: „Ми нијесмо никад имали ни од једне државе конзула...“

Послије Наполеоновог пораза цијела Бока Которска је поново слобodна. Из Стањевића владика Петар долази са војском и ослобађа Будву 23. септембра 1813. године.

У Доброти је 28. октобра исте године сазвана скупштина пред-ставника свих општина Боке Ко-торске и Црногорца. На овом склпу, „Двјеје пограничне провини-ције Црна Гора и Бока заклињу се узјамно пред господом Богом, да ће бити вјерне и свагда и у сваком случају и догађају оста-ти једно сastављене“.

Воља народа ни овога пута није поштovана; одлуком великих сила Бока је додијељена Аустрији. Почетком јуна 1814. године аустријска војска окупира је Боку Которску. Владика Петар I морао је пристати да преда Боку Аустрији и сам се повукао на Стањевиће.

Цијенећи значај манастира Ста-њевићи и Подмаине за везе Црне Горе са Боком, Аустрија настоји да их добије за себе: „Али Аустрија не може гледати да два утврђена манастира у рукама једног непријатељског народа и његовог старјешине, који је врло амбициозан и врло одан Русији, а још мије збор тога што су та два манастира кључеви, којима се може ући у Которску Провинцију кад год се хоће... Докле год владика буде имао ове двјеје утврђе-не тачке на аустријском зе-мљишту он неће напуштати своју мисао да опет завлада Будвом, те да морем опет дође у додир с Русијом а већ као црквени поглавар свих православних у Боки он има великог утицаја на већину бокељског становништва...“

Први сукоб избија поподвodom афере са бившим владичиним се-кretarom Орловићем, који је као аустријски шпијун, затворен у Црној Гори. Аустријани на пре-пад заузимају Стањевиће и цар лично захтијева пуштање на сло-бodu агента у замјену за Ста-њевиће.

Владика Петар је морао попу-стити. Стањевићи и Подмаине враћени су Црној Гори, али вла-дика се преселио за стално у Це-тињски манастир, где је и умро.

Његов је ријетко посјећивао Стањевиће; више је боравио у манастиру Подмаине, ближе мору него осјетљивог здравља. Ту је писао и „Свободијаду“.

Када је Вук Карапић 1835. го-дине посјетио Црну Гору није ми-мошао Стањевиће. Десетак да-на боравио је у манастиру приku-пљајући народно благо из овога краја. Вуколај Поповић му шаље на Стањевиће писмо у коме га обавještava да му шаље неке са-купљене пријеве и једну јареби-цу.

Под притиском Аустрије, по-слије дугих преговора, Његов је сагласио да прода Аустрији прво Подмаине за суму од 17.000 фијо-рина, а затим Стањевиће. Било је то 1838. године.

У писму руском конзулу у Ду-броници Гагићу, Његов пише:

„Будући да су сва стројења на-сталаји већ дошли у рђаво стање тако да је требало доста новца трошити на поправљање њено, или их пустити да се сруше, а при томе је и земља одећа слаба, зато сам и продао исте Ста-њевиће аустријском правительству по оној истој цијени по коју и Маине...“

Градећи читав систем јаких утврђења према Црној Гори Аус-тријанци претварају манастир у јако погранично утврђење. На-родно предање каже да је насту-пило страшно невријеме, прави потоп, оног часа када је солда-тетска скрнивала цркву.

Бокељски устанци 1869. и 1882. године – Кривошијани, Грбљани, Побори, Брајићи, Маине и други устају са оружјем да бране своја права, неће да служе у аустријској војсци.

Изненадним и смјелим препадом Побори су 1869. године про-дри у Стањевиће и борбом прса у прса заузели тврђаву. Заробљен је гарнизон, а топови Ста-њевића грували су тада против бивших власника. Овај успјех уст-аника забиљежила је водећа европска штампа оног доба.

Трагика општег успјеха устаника била је у рушењу Стањевића. Да не пријатљ не би више кори-стио ово утврђење, по словен-ском обичају, Побори га сами дижу у ваздух. Након тога није више обнављан.

Устаничке пушке у овом крају запуцаше 13. јула 1941. године. Зидине Стањевића обиљежене су овога пута ватром новог не-пријатеља, а праг заливен крвљу партизана – борца, који је рајен разнио себе и фашисте да им не би па жив у руке.

Данас Стањевићи самоју забо-рављени, незнани, самохрани. Да ли је то њихов јецај, зов прошло-стии... или валај за садашњим животом који се збива и буја при-мору од којег је он стојећима био ранама и барутом одвојен...“

Ледени извор ловћенске воде није престао ту да тече.

А ни два стара дуда нијесу усахла. У хладу њиховом свети владика Петар Марков је размишљао и рјешавао о судби-ни злосретњега и напађеног на-рода црногорскога.

„Зашто их не посјекоше, ко остале? – Проклео је сваког ко и граничицу с њих откине“ – реко-ђе.

(Крај)

СРЕЋНУ

НОВУ
ГОДИНУ

ЖЕЛИ ВАМ

МОНТЕКС

Буљарица

СИОРШ

Боксерска ревија „ЈАДРАНСКИ БИСЕР“

„ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ ПОЗИВАЈУ
СВОЈЕ ЧИТАОЦЕ

ИЗАБЕРИТЕ СПОРТИСТУ ГОДИНЕ

„ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“, послије вишегодишње паузе, поново покреују акцију избора најбољег спортисте године. За разлику од ранијих избора, када су о томе ко је најбољи у спорту наше општине за протеклу годину одлучивали разни стручни и мање стручни, новинарски и други жирији, овога пута смо се определили за једну другу форму. Чини нам се да је потпуно демократска, да је у духу најновијих стремљења наших радних људи и грађана, и да је, коначно, њоме елиминисана свака субјективност.

Драги читаоци ВИ БИРАТЕ СПОРТИСТУ ГОДИНЕ. Потребно је само мало вашег напора: да поразмислите о томе ко вам се највише допао током године која остаје за нама на фудбалском игралишту, у ватерполо базену, на одбојкашким и кошаркашким паркетима, у рингу, на стрелиштима и другим спортским борилиштима, да прелистате старе новине у којима су објављивани резултати (немојте никако заборавити „ПРИМОРСКЕ“, и да свој предлог упишете на КУПОН кој штампамо у овом броју. Све то лијепо потпишите и ставите у коверат који упућујете на адресу „Приморске новине“, Културноинформациони центар, Будва. Рок за слање купона је 15. јануар 1989. године.

На основу ВАШИХ предлога, Редакција „Приморских новина“ ће прогласити избор најбољег спортисте у Будви у 1988. години. Резултат вашег гласања објавићемо у јануарском броју нашег листа, а побједнику у вашој и нашој акцији припашће скромна награда.

У ову акцију укључујемо и Радио-Будву, преко чијих таласа ћете добијати подробније информације о њеном току.

КУПОН

Најбољи спортиста општине
Будва у 1988. години је:

из клуба:

Име и презиме читаоца –
учесника анкете

ОГЛАСИ

ВЕОМА лијеп друштвени комфорни стан површине 65 квадратних метара са централним (парним) гријањем и телефоном у Сомбору, мијењам за стан на Приморју од Барад до Ријеке.
Понуде на телефон (025) 33-850.

Мијењам стан у власништву од 46 квадрата у Београду за одговарајући у Будви.
Понуде на телефон 011/183-553.

Нову
1989. годину
честита вам
Омладински
сервис
„13. јул“

ХУСЕН, ОПЕТ НАЈБОЉИ

ПОВОДОМ 22. новембра, Дана ослобођења нашег гада, на Јадранском сајму одржана је трећа традиционална боксерска ревија „Јадрански бисер“ на којој су у редовном програму укрустили рукавице 22 боксера из Никшића, Титограда, Загреба и Будве.

Жири, коме је предсједавао, Ђоко Радуновић, члан Предсједништва БСЈ, једногласно је прогласио **Фехми Хусена**, члана БК „Будва“ за најбољег такмичара ревије „Јадрански бисер“. Хусену је, такође уручен и пехар као најмлађем побједнику, а за најбољег техничара проглашен је **Дејан Цепетић**, члан загребачке „Локомотиве“.

Ревију је посматрало око 500 гледалаца. Судији су: **Секулић** (Титоград), **Перовић** (Никшић) и **Јабучанић** (Цетиње).

Резултати: мушка: **Миловић** (Никшић)–**Тичић** (Будућност) 0:2 (ТКО), лака: **Обрад Поповић** (Никшић)–**Ивановић** (Будућност) 0:2 (тко), полувелтер: **Јоко Поповић** (Никшић)–**Хусен** (Будва) 0:2, велтер: **Цепетић** (Локомотив)–**Јовановић** (Никшић) 2:0 (тко), полуредња: **Андрјајашевић** (Никшић)–**Мердовић** (Будва) 0:2 (ко), **Пуровић** (Никшић)–**Петровић** (Будућност) 0:2 (тко), полу让人们: **Шабовић** (Никшић)–**Вујиновић** (Будва) 0:2, **Пешић** (Будућност)–**Шаља** (Будућност) 0:2 (тко), **Пејин** (Будућност)–**Јоковић** (Будућност) 0:2 (тко), обострана дискувалификација, **Маровић** (Будућност)–**Јанукућ** (Будућност) 2:0 (тко).

Овом приликом од бокса се отпостио **Дејан Јовановић**, који је боксовао опроштајни меч

Б.С.С.

ФЕХМИ ХУСЕН

са Жаболајом. Обадва су чланови БК „Будва“. У уводним борбама састави су се полетарци: **Влаовић** (Будва)–**Симовић** (Никшић) и **Булајић** (Будва)–**Влаовић** (Будва). Обадвије борбе судије су прогласиле неријешеним.

Боксерски клуб Будва управо је навршио десет година постојања. Зоран Шпадијер, предсједник СОФК Будве, уручио је предсједнику клуба, Трипковићу признање од стране СОФК. Можемо рећи, да је клуб на најљепши начин прославио јубилеј, организовањем ове ревије, на којој је тријумфовао, његов такмичар.

Већ трећу годину заредом организујемо ову ревију поводом 22. новембра. Завршетком спорске хале, (радови су у току) већ на слиједећој ревији, поред југословенских боксера, намјеравамо да укључимо и боксере из других земаља свијета, какве **Павле Бучај**, тренер БК „Будва“ од првог дана, који је „створио“ низ добрих боксера.

Жеља боксерских ентузијаста из нашег града је, да ову ревију уврсте у календар БСЈ, а у томе су им обећали помоћ, они који су се нашли поред боксерског ринга у Будви, а нешто значе у југословенском боксу.

С. Паповић

ВАТЕРПОЛИСТИ И ПЛИВАЧИ ИЗМЕЂУ ДВИЈЕ СЕЗОНЕ

ГОДИНА УСПЈЕХА

ПРЕДСЈЕДНИШТВО пливачког и ватерполо клуба „Будва“ крајем октобра је сумирало овогодишње резултате пливача и ватерполиста и утврдило задатке у припреми за наредну такмичарску сезону. Сениорска екипа ватерполиста је освојила друго место у другој лиги – група Југ и пласирала се у ЈБ лигу, што је највећи успех који је досад постигао један спортски колектив наше општине. Укупу Црне Горе освојили су треће место (иза Котора и херцегновског Јадрана), а укупу Југославије доспели до осмине финала. Пионири, кадети и омладинци су наступали на републичким првенствима, али по својим резултатима заостају за сениорима па ће предсједништво клуба морати брзо и квалитетно да ријеши питање организованијег и квалитетнијег стручног рада са млађим категоријама.

Пливачи су наступали на пионирским и апсолутним првенствима Црне Горе и првенству Југославије за старије пионире и постигли у екипној и појединичној конкуренцији запажене резултате. Најуспјешнији су били **Небојша Вукић** са три прве места у пионирској конкуренцији и **Душан З. Драговић** који је на апсолутном првенству Црне Горе освојио треће место на 200 метара прсно, што је и прва медаља коју је досад наш пливач освојио у тој конкуренцији послије дужег времена.

Они су предложени за награде клуба, а у другој и трећој категорији за награде предложени су **Стевица Драговић** и **Марко Фабрис**, односно **Мирољуб Зец** и **Александар Радовић**. За награду је предложен тренер пливача **Сандра Капичић**.

Ватерполисти су средином октобра започели припреме за такмичење у ЈБ лиги које почиње крајем фебруара идуће године, а оне се претежно одвијају у Котору. Шеф стручног штаба **Томо Лазовић** и тренер **Младен Кликовић** рачунају на сљедеће играче: **Бак**, **Никчевић**, **Ульаревић**, **Самарџић**, **Ацић**, **Аврамовић**, **Мачић**, **Дулетић**, **Вујевић**, **Ускоковић**, **Поповић**, **Рађеновић**, **Буричковић** и **Мартиновић**.

ОСВРТ

МОРАЛ И ПРОТОКОЛ

ОФК Будва је с правом иницирала „случај Каришић“, чије је рјешавање у току и чека одлуку органа ФСЈ. И како је о томе све познато, не бисмо вас ни подсећали да се пакон утакмице Будва–Босна (1:0) 26. новембра у Будви није одиграло треће полувијеме које много подсећа на „случај Каришић“ само што је овде ОФК Будва у супротној улози.

У првом полувремену судија **Чавалута** из Мостара је због прекраја над противничким играчима дао жути картон-**Пићану** и ту ништа не би било чудно и занимљиво да у протоколу ове утакмице картон **Пићану** (брой 11) није „опроштен“ и приписан **Бановићу** (са бројем 10). Тако су петдесет минута по завршетку утакмице три представника ОФК Будва пожурила да обавијесте новинаре. (Ваљда да се не би поновио „случај Каришић“ где су свemu биле криве новине и новинари и писани траг).

На сва питања и противљења новинара одговарали су кратко „тако је уписано у протокол“ и захтијевали да новинари тако ставе у изјештаје.

Два новинара су већ била послана изјештаје (један само резултат, а други краћи изјештај у коме се упозићавају картони), а друга два су „поступила по наређењу“ Тако је један компромисно написао да нико од играча Будве није добио жути картон, а други је жути картон **Пићану** приписан (ни кривом ни дужном) **Бановићу**.

Шта је све ово требало ОФК Будви не знамо. Претпоставка да им је потребнији **Пићан** него **Бановић** је врло вјероватна, али је питање (не само за управу Будве) да ли у такмичарске резултате морају бити уградењи и кршење спортивског морала и прописа. И баш у тренутку када ОФК Будва тражи правду (и бодове) за зеленим столом због веома сличног прекраја.

Да ли се то управа Будве разочарала у фудбалску правду и покушала да прихвати и оваква правила игре, или су званична лица побркала бројеве играча и побринули се да ни новинари не виде што су видјeli, остаје да се нагађа.

А да ни ово ни било што друго у нашем (преногорском) фудбалу не треба да забрињава и чуди, сјетимо се само (истините) анегдоте о првој лажираној утакмици у нашем фудбалу. Десио се то поратних година када су послиje утакмице **Будућност**–**Динамо** 1:2, позвали новинаре и саопштили им: „Другови су се договорили да је утакмица завршена резултатом 2:2.“

И тада се поступило по наређењу. Лијепа утјеха за фудбал, новинарство, и друштво које такве односе намеће. Зар не?

В.М.Станишић

ОГЛАС

Плацеве за градњу викендица продајем по повољним цијенима – шест километара од мора поред цетињског пута.

Обавјештења на телефон (086) 41-487.